

Ilmastoneuvottelut **YLÄKOULUSSA**

ohje ilmastoneuvotteluiden
järjestäjälle

JÄRJESTÄMÄLLÄ ILMASTONEUVOTTELUT LUOKASSASI

- käsittelet ilmastonmuutosta osallistavalla tavalla
- haastat nuoret pohtimaan ilmastonmuutosta eri intressiryhmien näkökulmista
- haastat nuoret argumentoimaan ilmastonmuutoksen torjuntaa koskevien keinojen puolesta
- annat nuorille tilaisuuden harjoitella sopimuksen neuvottelua ja neuvottelutilannetta
- teet käytännön ympäristökasvatustyötä

JÄRJESTÄMÄLLÄ ILMASTONEUVOTTELUT LISÄÄT NUORTEN
TIETOISUUTTA ILMASTONMUUTOKSEEN LIITTYVISTÄ
HAASTEISTA JA NIIDEN RATKAISUVISTA.

SISÄLLYS

Johdanto	4
Nämä tarvitset ilmastoneuvottelujen järjestämiseksi	5
Ilmastoneuvottelujen järjestelyt	6
Yhteyden ottaminen kouluihin ja opettajiin	7
Ennakkotunti	7
1. Ilmastonmuutoksen ja Pariisin ilmastopimuksen kertaaminen	8
2. Ilmastoneuvottelujen käytännöt	8
3. Delegaatioihin jakautuminen ja rooliin perehtyminen	9
Delegaatioiden luonnehdinnat	9
Roolikorttien jakaminen	10
4. Kotitehtävä	11
Ilmastoneuvottelujen kaksoistunti	12
Ilmastoneuvottelujen kulku	12
Kaksoistuntien ennakkovalmistelut	13
Ilmastoneuvottelujen kulku	14
1. Osallistujien alkuinfo	14
2. Neuvottelujen ensimmäinen osio	14
3. Tauko	16
4. Neuvottelujen toinen osio	16
5. Neuvottelujen päättäminen sopimukseen	17
Palautetunti	18
Hyödyllisiä linkkejä	18
Liite 1. Sähköpostipohja yhteydenottoon kouluille	
Liite 2. Roolikortit delegaatioille	
Liite 3. Nimilaput delegaatioille	
Liite 4. Kannanottokortit	
Liite 5. Esityskortit	
Liite 6. Ilmastopimuksen pohja	
Liite 7. Palautelomake nuorille	
Liite 8. Ennakkotunnin diaesitys opettajalle	
Liite 9. Ilmastoneuvottelut kaksoistunnin diaesitys	

JOHDANTO

Ilmastoneuvottelut yläkoulussa on Suomen Luonnonsuojeluliiton Etelä-Savon piirissä kehitetty neuvottelusimulaatiomateriaali. Ilmastoneuvottelut soveltuvat vedettäväksi erityisesti yläkoulun 8.-9. luokkalaisille.

Ilmastoneuvottelut soveltuvat toteutettavaksi joko itsenäisesti opettajan johdolla oppilaitoksessa tai esimerkiksi SLL:n paikallisyhdistyksen aloitteesta. Jos järjestö on aloitteen tekijänä, voi opettaja toteuttaa neuvottelujen ennakovalmistelut ja järjestön edustaja käy vetämässä itse neuvottelut kaksoistunnilla luokassa.

Ilmastoneuvottelujen vetäminen vie kokonaisuudessaan 3-4 oppituntia aikaa, sisältäen neuvotteluihin valmistelevan ennakkotunnin, neuvottelut sisältävän kaksoistunnin, sekä halutessa purkutunnin, jolloin luokassa voidaan keskustella toteutuneista neuvotteluista ja kerätä niistä palautetta.

Ilmastoneuvottelujen tavoitteena on solmia yhteinen ilmastopimus kahdessa tunnissa. Tavoitteena on sopia niistä toimenpiteistä, joihin sitoutumalla Suomi osallistuu ilmastonmuutoksen hillitsemiseen. Pyrkimyksenä on solmia sopimus, jolla Suomi osallistuu ilmaston lämpenemisen pysäyttämiseen alle kahteen asteeseen Pariisin ilmastopimuksen sitoumuksen mukaisesti.

Neuvotteluissa harjoitellaan sopimuksen tekemistä neuvottelutilanteissa rooliryhmistä käsin. Oppilaat jaetaan ryhmiin, joista kullakin on omat näkökulmansa ja tavoitteensa ilmastoasioissa. Oppilaat voivat itse valmistella neuvottelujen esityksiä ja kannanottoja, mutta tämän ohjeen korttimateriaalit antavat niitä myös valmiina. Roolien kautta oppilaat oppivat argumentointia, neuvottelutaitoja ja eri näkökulmien huomioimista.

Ilmastoneuvottelujen ideointi ja tämän materiaalin kokoaminen on toteutettu Save Pond Hockey ry:n vuosina 2017 ja 2018 Mikkelissä järjestämän Pelastetaan pipolätkä -turnauksen tuotoilla.

Teksti: Elina Silkelä ja Kerttu Hakala

Taitto ja kuvitus: Riina Pippuri

Suomen Luonnonsuojeluliiton Etelä-Savon piiri 2019

Suomen luonnonsuojeluliitto

NÄMÄ TARVITSET ILMASTONEUVOTTELUJEN JÄRJESTÄMISEKSI

- 1.** Tämän ohjevihkon.
- 2.** Yläkoulun 8. tai 9. oppiluokan aikaa vähintään kolmen oppitunnin verran, joista kaksi oppituntia on kaksoistunti.
- 3.** Tämän ohjevihkon liitteet (Liite 1-9).
- 4.** Tämän ohjevihkon liitteet 8 ja 9 power point -esityksinä. Esitystiedostot tallennetaan samaan paikkaan verkossa kuin tämä ohjeasiakirja. Power point -esityksiä on lupa muokata omiin tarpeisiin paremmin sopivimmiksi.

ILMASTONEUVOTTELUJEN JÄRJESTELYT

1. PEREHDY TÄHÄN OHJEDOKUMENTTIIN

2. OTA YHTEYTTÄ KOULUIHIN JA OPETTAJIIN

- Voit käyttää apuna sähköpostipohjaa (Liite 1).
- Jaa neuvotteluja koskevat dokumentit opettajalle.
- Sovi ennakkotunnin ja ilmastoneuvottelutunnin ajankohdista.
 - Ohjeista opettajaa tekemään ryhmäjako delegaatioihin ennen ennakkotuntia.

3. OPETTAJA PITÄÄ LUOKALLEEN ENNAKKOTUNNIN

- Yksi oppitunti
- Ennakkotunnilla opettaja
 1. Kertaa aiheet ilmastonmuutos ja Pariisin ilmastopimus.
 2. Kertoo neuvottelujen ajankohdasta ja käytännöistä.
 3. Jakaa oppilaat delegaatioihin. Oppilaat tutustuvat oman roolinsa ajatusmaailmaan ja valmistelevat ryhmänsä kannanottoja.
 4. Antaa mahdollisesti kotitehtävän.
- Opettaja tarvitsee ennakkotunnin pitämisessä seuraavia liitteitä:
 - Ennakkotunnin diaesitys opettajalle (Liite 8, ppt)
 - Roolikortit delegaatioille (Liite 2) tulostettuna tai verkossa jaettuna

4. ILMASTONEUVOTTELUT

- Kaksoisoppitunti
- Neuvottelut kulkevat puheenjohtajan johdolla. Tavoitteena on yhteinen ilmastopimus kahdessa tunnissa.
- Ilmastoneuvottelujen pitämiseksi tarvitset:
 - Nimilaput delegaatioille (Liite 3)
 - Ilmastoneuvottelut kaksoistunnin diaesityksen (Liite 9, ppt)
 - Kannanottokortit (Liite 4)
 - Esityskortit (Liite 5)
 - Ilmastopimuksen pohjan (Liite 6)
 - Rekvisiittaa (ks. "Kaksoistuntien ennakkovalmistelut")

5. PALAUTTEEN KERÄÄMINEN NUORILTA

- Opettaja voi halutessaan kerätä nuorilta palautetta neuvottelukokemuksesta.
 - Palautetta voi kysyä esimerkiksi valmiilla palautelomakkeella (Liite 8).
- Palautetunnilla voidaan myös keskustella tarkemmin ilmastoneuvottelujen tuloksena syntyneestä sopimuksesta.

YHTEYDEN OTTAMINEN KOULUIHIN JA OPETTAJIIN

OPETTAJA!

Ilmastoneuvotteluja kannattaa tarjota suoraan yläkoulujen biologian ja maantiedon opettajille. Koulujen rehtorien tai koulusihteereiden yhteystiedot löytyvät yleensä verkkosivuilta, mutta mikäli koulua lähestyy heidän kauttaan, ei viesti välttämättä kantaudu oppitunneista vastuussa oleville opettajille. Rehtorin tai koulusihteerin kautta voi yrittää kuitenkin saada tietoonsa koulun opettajien sähköpostiosoitteita. Aineopettajat tietävät opetuksensa aikataulut ja myös mihin opetussuunnitelman vaiheeseen ilmastoneuvottelut voisivat parhaiten sopia.

Opettajaa voi lähestyä esimerkiksi tämän ohjeen liitteestä (Liite 1) löytyvän sähköpostipohjan avulla. Mikäli opettaja kiinnostuu mahdollisuudesta ja toivoo lisätietoja, kerro selkeästi opettajan vastuista. Välitä opettajalle linkki tähän ohjedokumenttiin sekä sen liitteinä oleviin power point -esityksiin (Liite 8 ja Liite 9). Varmista, että opettaja löytää ilmastoneuvotteluita varten aikaa kolmen oppitunnin verran. Itse neuvottelut tulee pitää kaksoistunnilla, ja järjestön edustajana voit saapua paikalle neuvottelujen puheenjohtajan roolissa.

Mikäli opettajaa lähestyvänä tahona on Suomen Luonnonsuojeluliiton paikallisyhdistys (tai muu ympäristöjärjestö), voi hyvin järjestää kiertueen, jolla ilmastolähettiläs tai -lähettiläät vetävät ilmastoneuvotteluja alueen kouluissa. Esimerkiksi valtakunnallinen energiansäästöviikko voi tarjota hyvän verukkeen sopia ilmastolähettiläille kiertue kouluihin.

ENNAKKOTUNTI

Opettajan pitämän ennakkotunnin tarkoituksena on valmistaa nuoret ilmastoneuvotteluihin niin, että ne voidaan aloittaa heti kaksoistuntien koitauksessa.

Ennen ennakkotuntia valmistaudu perehtymällä delegaatioihin ja jakamalla luokka etukäteen noin 2-3 hengen ryhmiin. Varmista neuvotteluiden sujuvuuden, kun nuoret pääsevät luonteelleen sopivimpiin ryhmiin, joissa oleminen on mieluista. Tulosta etukäteen roolikortit (Liite 2) tai varaa ne verkkoon jaettaviksi.

Ennakkotunti jakautuu kolmeen osioon, joista viimeiselle on syytä jättää eniten aikaa:

1. Ilmastonmuutoksen ja Pariisin ilmastositoumuksen kertaaminen (n. 10 min)
2. Ilmastoneuvottelujen käytäntöjen kertominen (n. 10 min)
3. Oppilaiden jakaminen delegaatioryhmiin ja rooleihin perehtyminen (n. 25 min)

Ennakkotunnin aikataulu on tiukka. Jotta nuoret ehtisivät perehtyä delegaationsa tavoitteisiin, tulee tunnin alkuosio pitää lyhyenä.

Muista tulostaa tai varata verkossa jaettavaksi roolikortit (Liite 2) etukäteen.

Ennakkotunnin apuna toimii Ennakkotunnin diaesitys opettajalle (Liite 8, ppt-tiedosto). Sitä voi myös halutessa muokata omiin tarpeisiin paremmin sopivaksi. Seuraavaksi tämä ohje mukailee valmiin diaesityksen sisältöjä.

1. ILMASTONMUUTOKSEN JA PARIISIN ILMASTOSOPIMUKSEN KERTAAMINEN

Ennakkotunnilla on hyvin vähän aikaa tärkeän ja ison asiakokonaisuuden käsittelemiseen. Onneksi ilmastonmuutoksen perusteet ovat oppilaille todennäköisesti ennestään tuttuja. Ilmastopoliikkaan, esimerkiksi Pariisin sopimuksen täytäntöönpanoon, tai Suomen omiin ilmastopoliittisiin tavoitteisiin, liittyy valtavasti asiaa, jota ei mitenkään voi kattaa yhdellä oppitunnilla.

Ennakkotunnin tarkoituksena on pintapuolisella tasolla muistuttaa nuorille mistä ilmastonmuutoksessa on kysymys. Pohjustuksena ilmastoneuvotteluille ja niiden tavoitteille on ennakkotunnilla hyvä mainita myös Pariisin ilmastososopimus.

Tämän ohjevihkon lopusta löytyy linkkilistaus, jonka avulla on helppo löytää tarkempaa ja ajankohtaisempaa ilmasto- ja ilmastonmuutostietoa. Linkkilistassa on myös muutama hyvä videovinkki. Videoita voi hyvin näyttää tunnilla, jos aiheen käsittelyyn on enemmän kuin yksi oppitunti aikaa.

ILMASTONMUUTOS

Diaesityksellä on ensimmäiseksi linkki Ilmari Ilmaston julkaisemaan videoon "Ilmastonmuutos on kasvihuoneilmion voimistumista": <https://www.youtube.com/watch?v=Z492NKaltqo> (pituus: 0:51). Videon katsominen on kätevä tapa kerrata mistä kasvihuoneilmiossa ja ilmastonmuutoksessa on kyse. Toinen erinomainen videovinkki aiheesta on RootEd Suomen video Ilmastonmuutos on pirullinen ongelma: https://www.youtube.com/watch?v=I_oHyCGkRTA (pituus: 4:39). Tämä video ei ole linkkinä diapohjalla, mutta jos sille on aikaa, se kannattaa katsoa. Video käsittelee ilmastonmuutosta havainnollistavasti ja puhuttelevasti.

Seuraavaksi dialla on kaksi avointa kysymystä: *Millaisia seurauksia ilmastonmuutoksella on?* ja *Miten ilmastonmuutosta voidaan hillitä?* Opettaja voi käsitellä kysymykset lyhyesti nostamalla itse esiin esimerkkejä, tai laajemmin pyytämällä nuorilta vastauksia kysymyksiin.

Seuraavalla dialla kerrotaan tilanne nyt: Ilmastonmuutosta ei voi enää täysin **pysäyttää**. Ilmasto väistämättä lämpenee jo aiheutettujen ilmastopäästöjen vaikuttaessa satojen vuosien ajan ilmakehässä.

Nopeilla toimenpiteillä ilmastonmuutos voidaan **rajoittaa** 1,5 - 2 asteeseen. **Nopeat toimenpiteet** voivat vielä estää elämän ja toimeentulon kannalta katastrofaalisen ilmastonmuutoksen.

PARIISIN ILMASTOSOPIMUS

Seuraava dia käsittelee Pariisin ilmastososopimusta. Pariisin ilmastososopimus on vuonna 2015 YK:n ilmastokokouksessa hyväksytty maailmanlaajuisen ilmastososopimus, joka velvoittaa myös Suomea.

Pariisin ilmastososopimuksen voi käsitellä näyttämällä nuorille EUClimateActionin videon "Pariisin sopimus: maailma yhdessä ilmastonmuutosta vastaan": <https://www.youtube.com/watch?v=OMD3xuDYQZI> (pituus: 3:28).

Lopuksi dialla mainitaan, että Suomen hallituksella on omia ilmastotavoitteita. Niillä Suomi osallistuu kansainvälisten ilmastotavoitteiden saavuttamiseen.

2. ILMASTONEUVOTTELUJEN KÄYTÄNNÖT

Seuraavaksi opettajan tulee esitellä tulevien kaksoistunnilla pidettävien ilmastoneuvotteluiden käytäntöjä. Diaesityksessä neuvottelujen käytäntöjä käsitellään kolmen dian verran.

Ensimmäisen dian tarkoituksena on kertoa, että ilmastoneuvottelujen tavoitteena on sopia Suomen ilmastososopimus. Neuvotteluja varten ja kaudutaan rooliryhmiin eli **delegaatioihin**. Delegaatio tarkoittaa edustajia, jotka ajavat **taustayhteisönsä** asiaa neuvotteluissa. Esimerkkinä dialla on metsäteollisuuden delegaatio:

Esimerkiksi metsäteollisuuden delegaatio edustaa metsäalan tavoitteita ja pyrkii sopimukseen, johon kirjatut esitykset ovat oman alan tavoitteiden kannalta suosiollisia.

Seuraava dia kertoo neuvottelujen etenemisestä. Neuvottelija vetää **puheenjohtaja**, jolta delegaatio pyytää puheenvuoroa viittaamalla. Neuvotteluissa delegaatiot tekevät kukin vuorollaan esityksiä sopimukseen. Muut delegaatiot kannattavat tai vastustavat yhden delegaation tekemää esitystä.

Esityksiä voi keksiä itse, tai niitä voi lausua puheenjohtajan jakamilta esityskorteilta. Jos opettaja haluaa, hän voi jo tässä vaiheessa tarkentaa, että kortteja on kahdenlaisia: kannanottokortteja ja esityskortteja. Kannanottokortit sisältävät lausahduksia, jotka "sopivat delegaation suuhun". Esityskortit edustavat ilmastonmuutosta torjuvia toimenpiteitä, joita delegaatio voi esittää sopimukseen.

Delegaatiot **kannattavat tai vastustavat** puheenvuorojen esityksiä sopimukseen. Vain osalla delegaatioista on neuvotteluissa **virallinen äänioikeus**. Vain äänioikeutettujen delegaatioiden enemmistön kannatus vie esityksen sopimukseen. Kaikki voivat kuitenkin tehdä esityksiä ja osallistua keskusteluun.

Kolmannella dialla tarkennetaan sopimuksen tavoitteita. Sopimukseen valitaan esityksiä kuu- den aihealueen alta:

- energia
- liikenne
- maa- ja metsätalous
- aluesuunnittelu ja rakentaminen
- yksilöön kohdistuvat rajoitukset
- kansainvälinen vastuu

Sopimukseen valitaan esitykset, joita enemmistö äänestys-oikeutetuista delegaatioista kannattaa. Solmittavan sopimuksen tavoitteena on kattaa ne esitetyt toimenpiteet, joilla Suomi osallistuu ilmaston lämpenemisen pysäyttämiseen alle kahteen asteeseen.

3. DELEGAATIOIHIN JAKAUTUMINEN JA ROOLIIN PEREHTYMINEN

Lopputunniksi opettaja jakaa oppilaat delegaatioihin, joiden ryhmäjaon opettaja on valmistellut etukäteen (2-3 nuoren ryhmäjako). Opettaja jakaa delegaatioille roolikortit (Liite 2), joiden avulla ryhmät perehtyvät delegaationsa tavoitteisiin.

Puheenjohtajan rooli annetaan järjestävälle aikuiselle, se ei siis ole nuoren rooli. Mikäli aloite ilmastoneuvotteluihin on tullut järjestöstä, on luontevaa, että neuvottelujen puheenjohtajan roolin tulee paikalle tekemään järjestön edustaja. Mikäli opettaja on oma-aloitteisesti ottanut ilmastoneuvottelut oppitunneilleen, voi hän itse ottaa neuvotteluissa puheenjohtajan roolin.

DELEGAATIOIDEN LUONNEHDINNAT

Delegaatiot ovat seuraavat:

1. **MEDIAN** edustajat
2. **MAATALOUDEN** edustajat
3. **METSÄTEOLLISUUDEN** edustajat
4. **ENERGIATEOLLISUUDEN** edustajat
5. **ALUE- JA LIIKENNESUUNNITTELUN** edustajat
6. **AUTOTEOLLISUUDEN** edustajat
7. **YMPÄRISTÖJÄRJESTÖN** edustaja
8. **YK:N YMPÄRISTÖOHJELMAN** edustajat

Nuoren taustalla ei pitäisi olla merkitystä roolin valinnassa, sillä neuvottelut käydään roolin kautta. Nuoret kannattaa jakaa mieluisiin ryhmiin, joissa yhteistyö sujuu. Opettajan on kuitenkin ryhmäjakoja tehdessään hyvä huomioida seuraavat seikat:

Median edustajiksi on parasta valita oppilaat, jotka pystyvät keskittymään neuvotteluihin kaksoistunnin ajan, ja jotka kykenevät poimimaan neuvotteluista olennaisia asioita. Median edustajien osoitettuna tehtävänä on pitää neuvottelujen aikana kaksi puheenvuoroa. Keskellä neuvottelua media raportoi ulkopuolella olevasta mielenilmauksesta (valmis puhe roolikortilla), ja lopussa median tehtävänä on puheenvuorollaan kerrata neuvottelujen kulkua ja lopputulosta. Loppupuheen median edustajat muotoilevat itse neuvottelujen aikana tekemiensä muistiinpanojen pohjalta. Jos median edustajiksi valikoituu erityisen innostuneita oppilaita, voi ilmastoneuvottelujen muistiinpanoja käyttää myös jutun tekemiseksi paikallis- tai koululehteen. Tämä ei kuitenkaan ole roolin edellytys.

Eri alojen edustajien (maatalous, metsätalous, autoteollisuus, energiateollisuus) on tärkeää ymmärtää, mistä asioista heidän alansa toimeentulo on riippuvainen. Koska näillä delegaatioilla on äänioikeus, tulee puheenjohtaja pyytämään erityisesti heidän kantaansa jokaiseen esitykseen. Siten näissä ryhmissä olevilta nuorilta ei välttämättä vaadita oma-aloitteisuutta.

Alue- ja liikennesuunnittelun edustajat edustavat kunnallista sektoria, eikä tässä roolissa löydy välttämättä selkeää kantaa eri esityksiin. Tälläkin delegaatiolla on kuitenkin äänioikeus, joten puheenjohtaja kannustaa alue- ja liikennesuunnittelun edustajia kannanottoon. Tässä ryhmässä pärjäävät hiljaisia oppilaita paremmin oma-aloitteiset ja kokonaisuuksia ajattelevat oppilaat.

Ympäristöjärjestön ja YK:n edustajien roolit vaativat myös oma-aloitteisuutta. Järjestöt, YK ja media ovat paikalla seuraamassa Suomen neuvotteluja. Näillä delegaatioilla ei siis ole äänestyksessä virallista äänioikeutta. Heillä on kuitenkin oikeus ja velvollisuus tuoda oma näkökulmansa esiin, ja pyrkiä vaikuttamaan puheenvuoroilla neuvotteluissa. YK:n edustajille on osoitettu pidettäväksi aloituspuheenvuoro, joka löytyy valmiina roolikortilta. Ympäristöjärjestön edustajien esitykset esityskorteilla ovat sellaisia, että osaa

niistä todennäköisesti suoraan vastustetaan muiden delegaatioiden toimesta. Oppilaalle voi tulla sellainen olo, että miksi hän esittää esityksiä, jotka eivät kuitenkaan mene läpi. Ympäristöjärjestön edustajiksi kannattaa valita oppilaita, jotka eivät pelkää esittää puheenvuoroja.

ROOLIKORTTIEN JAKAMINEN

Ryhmässä nuoret pääsevät perehtymään rooleihinsa roolikorttien (Liite 2) avulla, ja pohtimaan millaisia ilmastonmuutosta hillitseviä toimenpiteitä heidän delegaationsa voisi neuvotteluissa sopimukseen esittää. Opettajan tehtävä on kierrellä ryhmissä ja auttaa keskustelussa. Opettaja voi auttaa nuoria muodostamaan kannatettavia tai vastustettavia asioita hyvin repaleisistakin ajatuksista.

Tavoitteena on, että ennakkotunnin loppuun mennessä:

- Jokainen delegaatio on perehtynyt roolikorttinsa kautta taustayhteisönsä ajatusmaailmaan.
- Jokainen delegaatio kirjaa roolikortille ainakin yhden ajatuksen vastauksena seuraaviin tehtäviin:
 - millaisilla toimenpiteillä ilmastonmuutosta tulisi heidän delegaationsa mielestä torjua
 - millaisiin ilmastonmuutosta torjuviin toimenpiteisiin heidän delegaationsa ei suostu

Roolikortit voi jakaa myös sähköisesti. Silloin delegaatioiden muistiinpanot voi tehdä erilliselle paperille.

Opettaja kerää roolikortit tunnin loppuun pois ryhmiltä tai ottaa kirjatuista toimenpiteistä valokuvat. Ilmastoneuvotteluiden puheenjohtajana toimivan henkilön on hyvä vilkaista roolikortteihin kirjattuja tavoitteita ennen ilmastoneuvotteluiden alkua.

Mikäli ennakkotunnin loppuun jää aikaa, voidaan rooleja vahvistaa keksimällä kullekin rooliin sopiva nimi ja titteli. Roolinimi ja titteli voidaan kirjata nimilapulle, joka tuodaan mukaan ilmastoneuvotteluihin.

4. KOTITEHTÄVÄ

Kotitehtävän voi ennakkotunnin pitävä opettaja päättää itse. Kotitehtävä voi olla esimerkiksi roolikorttiaineistoon perehtyminen. Myös nimi-lapun tekemisen voi antaa kotitehtäväksi. Oppilaille voi myös antaa läksyksi ottaa ilmastoneuvotteluihin mukaan rekvisiittaa, joka ilmentää oman delegaation roolia neuvotteluissa.

Olisi hyvä, jos kokouksen puheenjohtajana toimiva henkilö tuo neuvotteluihin jonkinlaista rekvisiittaa jokaiselle delegaatiolle. Tästä löytyy tarkemmin ohjeistusta tämän ohjeen kappaleessa ”Kaksoistuntien ennakkovalmistelut”. Rekvisiitan avulla roolit syvenevät ja pelaajat tunnistavat toisensa paremmin rooliensa edustajiksi. Nuoret ovat jo toteutuneissa peleissä tykänneet rekvisiitasta ja antaneet siitä hyvää palautetta.

ILMASTONEUVOTTELUJEN KAKSOISTUNTI

Neuvotteluun varattujen kaksoistuntien vaiheita kuvataan tällä sivulla kaaviona. Sen jälkeen jokainen vaihe käydään läpi tarkemmin tekstissä.

ILMASTONEUVOTTELUJEN KULKU

1. KAKSOISTUNTIEN ENNAKKOVALMISTELUT

- Puheenjohtaja tulostaa delegaatioiden nimilaput, kannanottokortit, esityskortit ja ilmastopimuksen pohjan.
- Puheenjohtaja järjestee luokahuoneen valmiiksi.
- Puheenjohtaja tuo paikalle jokaiselle delegaatiolle jotakin rekvisiittaa.

2. OSALLISTUJIEN ALKUINFO

- Ennen varsinaisten neuvottelujen alkua puheenjohtaja kertoo neuvottelujen tavoitteet sekä neuvottelujen etenemiseen liittyviä käytäntöjä.

3. NEUVOTTELUJEN ENSIMMÄINEN OSIO

- Neuvottelut alkavat YK:n delegaation avauspuheenvuorolla.
- Puheenjohtaja haastaa delegaatioita esittämään kannanottoja ja esityksiä sopimukseen.
- On suositeltavaa, että ensimmäisellä osiolla käsitellään sopimuksen aihealueista energia, liikenne, sekä aluesuunnittelu ja rakentaminen.
- Puheenjohtaja voi jakaa aihealuetta koskevat kannanotto- ja esityskortit ennen jokaisen aihealueen käsittelyä delegaatioille. Tällöin neuvottelujen vetäminen helpottuu: puheenjohtaja pyytää delegaatioita tekemään esityksiä ja kannanottoja lausumalla niitä jaetuista korteista. Välissä hän voi pyytää tarkempia perusteluita ja äänestyksiä.

4. TAUKO

- Tauolla puheenjohtaja voi pohtia neuvottelujen etenemistä ja suunnitella neuvottelujen jälkipuoliskon toteutusta.

5. NEUVOTTELUJEN TOINEN OSIO

- Neuvottelujen toinen osio alkaa median puheenvuorolla, jolla he välittävät mielenosoittajilta kolme vaatimusta koskien ilmasto- ja luonnonvarojen käyttöä.
- Näistä kolmesta vaateesta puheenjohtajan on hyvä jatkaa aihepiireihin kansainvälinen vastuu sekä maa- ja metsätalous. Lopuksi voidaan käsitellä vielä yksilöön kohdistuvia rajoituksia.

6. NEUVOTTELUJEN PÄÄTTÄMINEN SOPIMUKSEEN

- Kun kustakin kuudesta aihealueesta on saatu sovittua enemmistökannatuksella vähintään pari esitystä sopimukseen, voi puheenjohtaja julistaa sopimuksen syntyneeksi.
- Lopussa media raportoi neuvottelujen kuluista ja sovitusta toimenpiteistä.
- Lopussa delegaatioiden edustajat voivat käydä allekirjoittamassa sopimuksen.

KAKSOISTUNTIEN ENNAKKOVALMISTELUT

HYVISSÄ AJOIN ENNEN KAKSOISTUNTIA PUHEENJOHTAJAN ON HYVÄ:

- Tulostaa ja leikata
 - delegaatioiden nimilaput (Liite 3)
 - kannanottokortit (Liite 4)
 - esityskortit (Liite 5)
- Tulostaa ilmastopimuksen pohja (Liite 6)
- **Varata kullekin delegaatiolle jotakin tunnusrekvisiittaa.**
 - Rekvisiitta konkretisoi kunkin delegaation edustamaa taustayhteisöä.
 - Rekvisiitta auttaa roolin ottamisessa ja innostaa nuoria neuvotteluihin.
 - Rekvisiittaa voi olla esimerkiksi:
 - media:** kynä ja lehtiö
 - maatalous:** leikkitraktori
 - metsäteollisuus:** halko
 - energiateollisuus:** jatkojohto
 - alue- ja liikennesuunnittelu:** Brion junapalikka
 - autoteollisuus:** pikkuautoja
 - ympäristöjärjestö:** pehmoeläin
 - YK:n ympäristöohjelma:** maapallo
 - Rekvisiitta voi olla mitä vain delegaatioiden taustayhteisöä peilaavaa tavaraa tai leikattuja kuvia. Tavara toimii leikattuja kuvia konkreettisemmin.

JUURI ENNEN ENNAKKOTUNTIA PUHEENJOHTAJAN ON HYVÄ:

- Vilkaista delegaatioiden roolikorteille tekemiä kirjauksia. Näistä puheenjohtaja saa ennakkokuvan neuvottelujen lähtökohdista.
- Uudelleenjärjestellä neuvotteluissa käytössä olevan luokkahuoneen pöydät ja tuolit puolikaaren muotoon.
- Laittaa delegaatioiden nimilaput, roolikortit ja rekvisiitta valmiiksi delegaatioiden paikoille.
 - Delegaatioiden paikat on hyvä asetella niin, että äänioikeutetut delegaatiot (energiateollisuus, autoteollisuus, alue- ja liikennesuunnittelu, metsäteollisuus, maatalous) ovat vierekkäin keskellä. Median, YK:n ja ympäristöjärjestön paikat tarkkailevina delegaatioina voivat sijoittua laidolle.
- Avata valmiiksi Ilmastoneuvottelut kaksoistunnin diaesitys (Liite 9) projektriin tai heijastaa ilmastopimusohjelmaa dokumenttikameralla valkokankaalle.

ILMASTONEUVOTTELUJEN KULKU

Ilmastoneuvottelutuntien kulkua voi johdatella tämän ohjeen liitteistä löytyvä diaesitys "Ilmastoneuvottelut kaksoistunnin diaesitys" (Liite 9). Toinen vaihtoehto on pelkästään heijastaa tulostettu sopimuksen pohja (Liite 6) dokumenttikameralla valkokankaalle.

1. OSALLISTUJEN ALKUINFO

Kun nuoret ovat istuneet delegaatioidensa mukaiseen järjestykseen pöytiin, on puheenjohtajan hyvä ennen varsinaisen neuvottelun alkamista kerrata lyhyesti neuvottelujen tavoitteet ja eteneminen.

Puheenjohtajan on hyvä muistuttaa nuoria alkavien neuvotteluiden tavoitteesta. Tavoitteena on solmia yhteinen Suomen ilmastopuolustus, eli sopia toimenpiteistä, joilla Suomi osallistuu ilmaston lämpenemisen pysäyttämiseen alle kahteen asteeseen (Pariisin ilmastopuolustus).

Puheenjohtajan kannattaa näyttää ilmastopuolustus pohja, ja kertoa, että neuvotteluissa käsitellään yksi kerrallaan kustakin sopimus pohjaan kirjatusta aihealueista (energia, liikenne, alue suunnittelu ja rakentaminen, kansainvälinen vastuu, maa- ja metsätalous sekä yksilöön kohdistuvat rajoitukset). Tavoitteena on, että delegaatiot tekevät kutakin aihepiiriä koskevia esityksiä sopimukseen ja niistä äänestetään. Puheenjohtajan on hyvä kertoa, että hän johtaa keskustelua ja että puheenvuoroa pyydetään viittaamalla.

On tärkeää kertoa, että äänioikeutettujen delegaatioiden enemmistön äänet saaneet esitykset kirjataan sopimukseen. Tavoitteena on saada joitain esityksiä kirjatuksi kaikkiin sopimuksen kohtiin. **On hyvä osoittaa, että äänioikeutettuja delegaatioita ovat energiateollisuus, autoteollisuus, alue- ja liikennesuunnittelu, metsäteollisuus ja maatalous.** On hyvä myös osoittaa, että paikalla ovat tarkkailijoina median, YK:n ja ympäristöjärjestön edustajat. Näillä delegaatioilla ei ole äänioikeutta, mutta heillä on yhtäläiset oikeudet lausua kannanottoja sekä tehdä esityksiä sopimukseen.

Puheenjohtajan on vielä hyvä näyttää esimerkit kannanotto- ja esityskorteista osallistujille esimerkiksi dokumenttikameran avulla. Kannanottokortti sisältää kannanoton, jonka delegaatio voi lausua aihetta käsiteltäessä. Esityskorttien toi-

menpiteitä voi esittää sopimukseen. Puheenjohtaja voi kertoa jakavansa kaikki aihepiiriin kortit delegaatioille ennen kyseisen aihepiiriin käsittelyä. Puheenjohtaja voi ohjeistaa, että käytetty kortti käännetään pöydällä alassuun, jolloin puheenjohtaja näkee, kuinka paljon kortteja on vielä pelissä mukana. Puheenjohtajan on myös hyvä muistuttaa, että neuvotteluissa saa keksiä esityksiä ja kannanottoja myös itse, ja niitä saa poimia ennakotunnin materiaaleista. Keskustelun ei siis ole pakko nojata ainoastaan jaettuihin kortteihin.

Lopuksi puheenjohtajan on hyvä muistuttaa aikataulusta, eli mihin aikaan pidetään tauko ja kuinka pitkä tauko on. Tauko on hyvä pitää. Puheenjohtaja muistuttaa, että hän huolehtii tauosta ja neuvotteluiden ajankäytöstä. Tauolle lähdetään vasta, kun puheenjohtaja antaa luvan.

2. NEUVOTTELUJEN ENSIMMÄINEN OSIO

Alkuinfon jälkeen aloitetaan varsinaiset neuvottelut. Mikäli luokassa on dokumenttikamera, seinälle voi heijastaa ilmastopuolustuksen pohjan (Liite 6), niin että nuoret näkevät reaaliajassa, kun puheenjohtaja kirjaa siihen äänestyksen läpäisseet esitykset. Jos opettaja on paikalla luokassa, voi opettaja toimia kirjurina. Tällöin puheenjohtaja voi keskittyä neuvotteluiden vetämiseen.

AVAUSPUHEENVUOROT

Neuvottelut alkavat puheenjohtajan aloitus sanoilla. Puheenjohtaja lausuu näin:

"Tervetuloa ilmastoneuvotteluihin. Olemme kokoontuneet tänään tänne tarkoituksenamme päättää niistä toimista, joita Suomessa tehdään ilmastomuutoksen hillitsemiseksi. Avataan neuvottelut YK:n yleispuheenvuorolla. Olkaa hyvä, YK:n edustajat."

YK:n delegaatio lukee roolikortilta avauspuheenvuoron. Puheen jälkeen puheenjohtaja kiittää YK:n delegaatiota. Sitten hän kertoo neuvottelujen alkavan esimerkiksi käsittelemällä aihepiiriä energia. Puheenjohtaja voi tässä vaiheessa jakaa

aihepiiriä koskevat esitys- ja kannanottokortit delegaatioille. Sitten hän voi pyytää delegaatioita tekemään esityksiä sopimukseen. Jos kukaan ei oma-aloitteisesti viittaa, voi puheenjohtaja osoittaa puheenvuoron jollekin delegaatioista ja pyytää heitä tekemään esitys sopimukseen.

NEUVOTTELUJEN KULKU

Kun yksi delegaatio on lausunut esityksen sopimukseen, johtaa puheenjohtaja keskustelua:

“Kiitos puheenvuorosta. Löytyykö kannatusta? Vastustaako joku? Muistakaa, taustayhteisönne vaatii teitä ottamaan kantaa!”

“Mitä mieltä on delegaatio F?”

“Delegaatio Y kannattaa delegaation Z esitystä. Kuka muu kannattaa? Kuka vastustaa?”

Mikäli delegaatiot eivät oma-aloitteisesti pyydä puheenvuoroja, voi puheenjohtaja osoittaa puheenvuoron valitsemalleen delegaatiolle.

“Kannattaako delegaatio N tätä esitystä?”

Puheenjohtajan on hyvä toistaa lausuttua esitystä puheessaan pyytäessään siihen kannanottoja. Siten nuoret muistavat mistä asiasta nyt ollaan äänestämässä ja pystyvät miettimään asiaa muiden pyytäessä puheenvuoroja.

Puheenjohtajan ei pitäisi päästää delegaatioita helpolla. Hän voi kiinnittää huomiota delegaatioiden taustayhteisöiden etuihin esimerkiksi tapauksissa, joissa delegaatio vaikuttaa hyväksyvän kaikki esitykset.

“Ottaen huomioon delegaationne taustayhteisön kannan, kannatatteko todella tätä esitystä?”

“Sanoitte aiemmassa puheenvuorossanne vastakkaista kuin mitä kannatatte nyt. Oletteko vastaan vai puolesta?”

Puheenjohtajan tehtävä on aktivoida kaikkia delegaatioita. Kunkin esityksen käsittely päättyy siihen, että puheenjohtaja kokoaa puheellaan yhteen mitkä äänioikeutetuista delegaatioista (energiateollisuus, autoteollisuus, alue- ja liikennesuunnittelu, metsäteollisuus ja maatalous) olivat esityksen puolesta, ja mitkä niistä olivat vas-

taan. **Äänioikeutettuja delegaatioita on viisi, joten ääniä on viisi ja vähintään kolmen äänen kannatuksella esitys voidaan kirjata sopimukseen.** Kun esityksen äänet ovat selvillä, siirtää puheenjohtaja keskustelun eteenpäin pyytämällä uutta aiheeseen liittyvää esitystä sopimukseen.

On selkeintä käsitellä neuvotteluissa yksi aihealue kerrallaan. Puheenjohtaja aloittaa keskustelun vaikka energiaan liittyen, ja kun sen alle on saatu kirjattua 1-3 esitystä, jotka enemmistö on hyväksynyt, siirtää puheenjohtaja keskustelun seuraavaan aiheeseen. Ennen aihealueen keskustelun sulkemista on hyvä kysyä, löytyykö joltain delegaatioilta vielä kannanottoja tai esityksiä tähän aiheeseen liittyen.

KANNANOTTO- JA ESITYSKORTIT

Puheenjohtaja voi käyttää neuvotteluissa apunaan kannanotto- ja esityskortteja (liitteet 4 ja 5). Helpointa puheenjohtajalle on jakaa kannanotto- ja esityskortit delegaatioille aina ennen kunkin sopimuksen aihealueen käsittelyä. Kun puheenjohtaja pyytää delegaatioita tekemään esityksiä sopimukseen, voi hän kehottaa käyttämään jaettuja kortteja puheenvuoroissa.

Kannanottokortit ovat vuorosanoja, jotka sopivat tietyn delegaation suuhun. Kannanottokortti voi antaa oppilaille sellaisen puheenvuoron, jota he eivät itse kykenisi tuottamaan. Kannanottokortteihin on merkitty mihin sopimuksen aihealueeseen sen sisältämä argumentti liittyy, ja mille delegaatiolle se sopii parhaiten. Puheenjohtajan on siten helppo jakaa kannanottokortteja delegaatioille sen mukaan, mikä aihealue on käsittelyssä.

Esityskortteihin on kirjattu esityksiä, eli ilmastomuutosta hillitseviä toimenpiteitä, joita delegaatiot voivat esittää sopimukseen. Esityskortteja voi antaa delegaation pöydälle useamman, ja pyytää heitä valitsemaan niistä jokin esitys, jota esittävät seuraavassa puheenvuorossaan. Neuvottelujen etenemisen varmistamiseksi puheenjohtaja voi myös edellyttää delegaatioita käyttämään kaikki esityskorttinsa esityksinä puheenvuoroissaan. Esityskortteihin on merkitty minkä sopimuksen osa-alueen alle esitys kuuluu, ja minkä delegaation esitykseksi kortin esitys voisi sopia. Näiden merkintöjen perusteella puheenjohtajan on helppo jakaa esityskortteja delegaatioille ennen kunkin aihealueen käsittelyä.

Esityskortit voivat toimia puheenjohtajan apuna mikäli neuvottelut ajautuvat tilanteeseen, jossa yksikään delegaatioista ei kannata mitään esityksiä. Tähän hyvä keino on ottaa esimerkiksi kolme esityskorttia esille, ja sanoa, että delegaatioiden on kunkin äänestettävä jokin noista kolmesta sopimukseen. Se esityksistä, joka saa eniten delegaatioiden puolesta ääniä, valitaan.

Käytännössä helpointa on jakaa delegaatioille kaikki tiettyä aihealuetta koskevat kannanotto- ja esityskortit ennen aihealueen käsittelyn aloittamista. Puheenjohtaja voi pyytää kääntämään puheenvuoroissa käytetyt kortit nurin pöydällä. Näin puheenjohtajan on helppo tarkkailla kuinka paljon kortteja on vielä pelissä mukana.

AJANKÄYTTÖ JA AIHEPIIRIT

Puheenjohtaja päättää kenelle antaa puheenvuoron. Puheenjohtajan tehtävänä on seurata ajankulkua ja varmistaa, että keskustelu ei juutu yhteen aiheeseen. Puheenjohtajan on hyvä huolehtia, että ainakin kahden aihekokonaisuuden teemoja on keskustelussa käsitelty kattavasti ennen välitaukoa. Siten puheenjohtaja varmistaa, että kaikkia aihepiirejä ehditään käsitellä kattavasti neuvotteluissa. Koko sopimusta ei ehdi muodostaa pelkästään kaksoistunnin jälkimmäisellä osalla.

Puheenjohtajan tehtävänä on muistuttaa delegaatioita ajan rajallisuudesta:

“Muistakaa, että sopimuksen solmimisella on nyt kiire! Päätöksiä täytyy tehdä nyt! Kaikissa neuvotteluissa osallistujia kutsuvat muut velvollisuudet neuvotteluiden ulkopuolella. Neuvottelut on kuitenkin saatava päätökseen. Me tarvitsemme hyväksytyjä esityksiä tähän sopimukseen jo ennen neuvottelutaukoa!”

Yhtä aihetta käsitellessä puheenjohtajan ei tarvitse antaa kaikille puheenvuoroja, vaan hän voi siirtää keskustelun uuteen aiheeseen.

Kaksoistunnin ensimmäisellä osiolla voi käsitellä esimerkiksi energiaan, liikenteeseen ja alueuunnitteluun liittyviä esityksiä. Voi olla hyvä jättää aihepiirit kansainvälinen vastuu sekä maa- ja metsätalous kaksoistunnin toiselle puoliskolle, koska toinen osio alkaa median puheenvuorolla

mielenosoittajien vaatimuksista, ja se ohjaa keskustelua näiden aihepiirien pariin. Toiselle osiolle voi jättää myös aihepiiriin yksilöön kohdistuvat rajoitukset.

3. TAUKO

Kaksoistunnin puolivälissä on hyvä pitää tauko tai välitunti. Tauolla puheenjohtajan on hyvä kerrata mielessään yleiskuvaa siitä, mitä ensimmäisellä tunnilla jo käsiteltiin, ja siitä, mikä kaikki on vielä käsittelemättä. Tauko on hyvä kohta reflektoida mikä neuvottelujen ensimmäisellä osiolla sujui hyvin ja mikä huonosti. Tauolla voi tarvittaessa miettiä toimintatapojen muuttamista, vaikka yhdessä opettajan kanssa.

Jos sopimukseen on ennen taukoa saatu sovituksi vain muutama toimenpide, tarkoittaa se puheenjohtajalle entistä kovempaa hoputtamista neuvottelujen toiselle osiolle.

4. NEUVOTTELUIEN TOINEN OSIO

Tauon jälkeen puheenjohtaja osoittaa puheenvuoron median edustajille. Median edustajilla on roolikortillaan (ks. Liite 2) osoitettuna kaksi puheenvuoroa, joista tässä kohdassa he pitävät ensimmäisen. Tämä ensimmäinen median osoitetuista puheenvuorosta välittää neuvotteluväelle tiedon neuvotteluiden ulkopuolella olevasta mielenosoituksesta. Mielenosoittajilla on neuvotteluväelle kolme vaatimusta, joista media puheenvuorossaan raportoi. Vaatimukset koskevat Suomen kansainvälistä vastuuta, lihantuotannon vähentämistä ja luonnonvarojen merkitystä hiilinieluinä.

Puheenjohtaja kiittää mediaa puheenvuorosta ja kertoo ääneen mielenosoittajien vaatimukset. Sitten hän ohjaa keskustelun vaatimuksia koskeneeseen aihepiiriin (kansainvälinen vastuu tai maa- ja metsätalous). Toisella puoliskolla voi lopuksi käsitellä myös aihepiiriin yksilöön kohdistuvat rajoitukset.

5. NEUVOTTELUJEN PÄÄTTÄMINEN SOPIMUKSEEN

Ilmastosopimuksen voidaan ajatella olevan tavoitteiden kannalta riittävä, kun sopimus pohjalle on saatu kultakin aihealueelta sovituksi vähintään pari esitystä. Jos neuvottelut sujuvat hyvin, voidaan ottaa kunnianhimoisempi tavoite.

On hyvä, jos neuvottelut saadaan päätökseen noin kymmenen minuuttia ennen oppitunnin loppua. Puheenjohtaja julistaa neuvottelut päättyneiksi ja sopimuksen syntyneeksi. Hän luettelee kaikki sovitut toimenpiteet sopimuksella.

Tässä vaiheessa on vuoro median delegaation roolikortilla osoitetulle toiselle puheenvuorolle. Puheenjohtaja antaa median edustajille vuoron raportoida neuvottelujen kulusta ja lopputuloksesta. Median edustajat luovat puheenvuoron itse neuvottelujen aikana tekemiensä havaintojen pohjalta.

Tämän jälkeen neuvottelut voidaan päättää allekirjoituskierrökseen, jossa jokaisesta delegaatiosta yksi edustaja käy luokan edessä allekirjoittamassa sopimuksen roolihahmonsa nimellä (tai jos sellaisia ei ole keksitty, muulla allekirjoitussuhteuksella). Allekirjoituskierröksen taustalle voi halutessa laittaa näkymään ja soimaan WWF:n tuottaman Pariisin ilmastokokouksen päättymistä koskevan YouTube-videon ["Ilmastokokous päättyi, nyt on tekojen aika!"](#) (2:02), jossa on mukavasti juhlahumua.

Saavutettu ilmastosopimus voi olla esimerkiksi tällainen (esimerkki aiemmin 9. luokalla pidetyltä ilmastoneuvottelutunnilta):

ENERGIA

- Lisätään energiatehokasta teknologiaa
- Lisätään uusiutuvan energian käyttöä
- Vähennetään öljyn käyttöä ja siirrytään kasvipohjaisiin polttoaineisiin
- Siirrytään kasvijätteen ja lannan käyttöön sähköntuotannossa ja lämmityksessä

LIIKENNE

- Otetaan käyttöön ilmainen joukkoliikenne
- Tuetaan sähköautojen käyttöä ja kehittämistä

MAA- JA METSÄTALOUS

- Istutetaan puuntaimia joutomaille ja pelloille
- Lisätään metsien ja soiden suojelua
- Lisätään puuteollisuuden tuotteita muovin korvaamiseksi

ALVESUUNNITTELU JA RAKENTAMINEN

- Tiivistetään asuinalueita
- Lisätään puurakentamista
- Lisätään viheralueita taajamissa

YKSILÖÖN KOHDISTUVAT RAJOITUKSET

- Ohjataan ihmisiä uusien, vähäpäästöisempien autojen hankintaan
- Ohjataan ihmisiä kuluttamaan käytettyjä tavaroita

KANSAINVÄLINEN VASTUU

- Viedään suomalaista energiatekniikkaa kehittyviin maihin
- Lisätään ilmastorahoitusta kehittyviin maihin

Nämä sopimukseen kirjatut toimenpiteet ovat siis saaneet ilmastoneuvotteluissa äänioikeuttujen delegaatioiden enemmistön kannatuksen.

PALAUTETUNTI

Mikäli luokassa on mahdollista käyttää neuvotteluihin vielä hiukan lisää aikaa, voi nuorilta kerätä palautetta kokemuksesta neuvotteluiden jälkeisellä oppitunnilla.

Palautteen keräämistä varten voi hyödyntää tämän ohjeen liitteistä löytyvää palautelomakepohjaa (Liite 7). Palautetta voi myös kerätä ryhmäkeskusteluilla, tai nuorille voi antaa lyhyen kirjoitustehtävän. Ryhmäkeskusteluja tai kirjoitustehtävää varten hyviä aktivoivia kysymyksiä ovat:

- Mikä meni hyvin?
- Mikä jäi harmittamaan?
- Miten delegaationne pärjasi neuvotteluissa?
- Mitä opit neuvotteluista?

Palautetunnilla voidaan myös **palata tehtyyn sopimukseen** ja keskustella siitä syvällisemmin. Hyviä keskustelunaloituksia ovat esimerkiksi:

- Millaisin konkreettisin keinoin sopimukseen valittuja toimenpiteitä voitaisiin Suomessa toteuttaa?
- Onko valittujen toimenpiteiden toteutuminen oikeasti todennäköistä tulevaisuuden Suomessa?
- Olisivatko nyt syntyneeseen ilmastopimukseen kirjatut toimenpiteet todella riittäviä ilmastomuutoksen hillitsemiseksi alle kahdeksanteen asteeseen?
- Jäikö sopimuksesta pois tehokkaampia toimenpiteitä kuin mitä siihen valikoitui? Jos jäi, miksi ne jäivät pois?
- Mikä on Suomen vastuu ja osuus globaalista ilmasto-ongelmasta?

HYÖDYLLISIÄ LINKKEJÄ

Linkit saattavat vanhentua ja hyödyllisiä ajankohtaisia linkkejä syntyy koko ajan lisää.

Democracy now!: You Are Stealing Our Future: Greta Thunberg, 15, Condemns the World's Inaction on Climate Change (video) <https://youtu.be/HzeekxtyFOY>

Finlex.fi: Ilmastolaki <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150609>

Globalis: Hiilidioksidipäästöt asukasta kohden <https://www.globalis.fi/Tilastot/CO2-paeaestoet-per-asukas>

Ilmasto.org <http://ilmasto.org/>

Ilmasto-opas.fi <https://ilmasto-opas.fi/fi/>

Ilmatieteen laitos: IPCC-ilmastopaneeli <https://ilmatieteenlaitos.fi/ipcc-ilmastopaneeli>

Maa- ja metsätalousministeriö: Ilmastomuutokseen sopeutuminen <https://mmm.fi/luonto-ja-ilmasto/ilmastonmuutokseen-sopeutuminen>

Open ilmasto-opas <https://openilmasto-opas.fi>

Polttava kysymys: Ilmastolaki <http://www.polttava-kysymys.fi>

RootEd Suomi: Ilmastomuutos on pirullinen ongelma (video) https://www.youtube.com/watch?v=I_oHyCGkRTA

Sitra: Pyöriikö maailma napasi ympärillä? <https://www.sitra.fi/hankkeet/100-fiksua-arjen-tekoa/>

Suomen Luonnonsuojeluliitto: Ilmasto <https://www.sll.fi/mita-me-teemme/ilmasto/>

Suomen YK-liitto: Pariisin ilmastopimetus www.ykliitto.fi/uutiset-ja-tiedotus/uutisarkisto/pariisin-ilmastopimetus-jarjestot-vaativat-uuden-0

Suomen ympäristökeskus: Tietoja ja tekoja ilmastomuutoksen hillitsemiseen https://www.syke.fi/fi-FI/Tutkimus_kehittaminen/Ilmastomuutos

Valtioneuvoston selonteko kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79189/TEMjul_4_2017_verkkojulkaisu.pdf?sequence=1

Yle Uutiset 13.12.2018: 15-vuotias Greta Thunberg on Puolan ilmastokokouksen supertähti – kannustaa kaikkia perjantaina lakkoon ilmaston vuoksi https://yle.fi/uutiset/3-10553243?utm_source=twitter-share&utm_medium=social

Yle Uutiset 25.1.2019:15-vuotias Atte Ahokas haluaa torjua ilmastonmuutosta – järjesti mielenosoituksen Jokioisilla <https://yle.fi/uutiset/3-10614742>

Ymparisto.fi: Ilmastonmuutos ja ilma [www.ymparisto.fi/fi-FI/Ilmasto ja ilma](http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Ilmasto_ja_ilma)

Ymparisto.fi: Laske oma, yrityksesi tai kuntasi hiilijalanjälki [https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Ilmasto ja ilma/Ilmastonmuutoksen hillinta/Laske hiilijalanjalki](https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Ilmasto_ja_ilma/Ilmastonmuutoksen_hillinta/Laske_hiilijalanjalki)

Ympäristöministeriö: Ilmasto ja ilma [https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Ilmasto ja ilma](https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Ilmasto_ja_ilma)

Ympäristöministeriö: Ilmastolainsäädäntö [http://www.ym.fi/fi-FI/Ymparisto/Lainsaadanto ja ohjeet/Ilmastolainsaadanto](http://www.ym.fi/fi-FI/Ymparisto/Lainsaadanto_ja_ohjeet/Ilmastolainsaadanto)

Ympäristöministeriö: Kansallinen ilmastopolitiikka [http://www.ym.fi/fi-FI/Ymparisto/Ilmasto ja ilma/Ilmastonmuutoksen hillitseminen/Kansallinen ilmastopolitiikka](http://www.ym.fi/fi-FI/Ymparisto/Ilmasto_ja_ilma/Ilmastonmuutoksen_hillitseminen/Kansallinen_ilmastopolitiikka)

Ympäristöministeriö: Kohti ilmastoviisasta arkea - keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma vuoteen 2030 <http://www.ym.fi/Ilmastosuunnitelma2030>

Ympäristöministeriö: Nuorten asema ilmastoneuvotteluissa (video) <https://www.youtube.com/watch?v=TzLCI2M9690&app=desktop>

Ympäristöministeriö: Pariisin ilmastopöytäkirja <http://www.ym.fi/pariisi2015>

WWF: Ilmastolaskuri <http://www.ilmastolaskuri.fi/fi>

WWF: Ilmastonmuutos <https://wwf.fi/uhat/ilmastonmuutos/>

Liite 1. Sähköpostipohja yhteydenottoon kouluille

Järjestöjen edustajat voivat käyttää tätä pohjaa sähköposteissaan lähestyessään kouluja ehdottaakseen ilmastoneuvotteluja oppitunneille.

Ilmastokasvatusta ilmastoneuvottelujen avulla

Hei!

Lähestyn sinua järjestöni edustajana. Järjestömme tarjoaa yläkoulujen 8.- tai 9. luokkien biologian tai maantiedon opetukseen ilmaisia osallistavia ilmastoneuvotteluja, jotka vievät luokalta kolmen oppitunnin verran aikaa. Voisimmeko tulla sinun luokkaasi vetämään ilmastoneuvottelut?

Ilmastoneuvottelut on kaksoisoppitunnin mittainen neuvottelusimulaatio, joka vaatii yhden aiheeseen perehdyttävän ennakkotunnin. Ennakkotunnin pitää luokan opettaja. Ennakkotunnilla kerrataan ilmastonmuutos ja perehdytään neuvotteluissa omaksuttaviin rooleihin. Ennakkotunnille on tarjolla opettajaa tukeva diaesitys ja roolimateriaalit oppilaille. Järjestömme ilmastolähteläs saapuu kaksois-tunnille puheenjohtajan roolissa vetämään ilmastoneuvottelut.

Ilmastoneuvottelujen tavoitteena on muodostaa ilmastososopimus kahdessa tunnissa. Neuvottelut etenevät puheenjohtajan johdolla niin, että ryhmiin jakautuneet nuoret pääsevät argumentoimaan ilmastonmuutoksen hallintaa ja torjuntaa koskevien keinojen puolesta oman delegaationsa taustayhteisön näkökulmasta. Ilmastoneuvottelut antavat nuorille tilaisuuden harjoitella neuvottelutilannetta ja pitää samalla hauskaa rooliensa kautta.

Mahtuisivatko ilmastoneuvottelut sinun opetuksesi lukujärjestykseen tänä vuonna? Ota yhteyttä, kerron mielelläni lisää!

Nimi

Sähköposti

Puhelinnumero

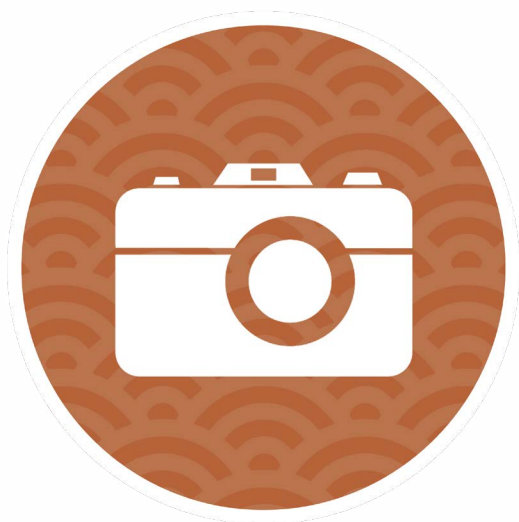
Järjestön nimi

Liite 2. Roolikortit delegaatioille

Tulosta roolikortit ennakkotunnille tai jaa ne ryhmien käyttöön verkon kautta. Roolikorttien tarkoitus on perehdyttää nuoret rooleihinsa taustayhteisönsä edustajina.

MEDIAN EDUSTAJAT

Teidän delegaationne edustaa **tiedotusvälineitä ja sananvapautta**.

On tärkeää, että median edustajina seuraatte ilmastoneuvottelujen etenemistä aktiivisesti. Tehkää neuvottelujen aikana **muistiinpanoja** tärkeimmistä käänteistä ja tehdyistä päätöksistä.

Median edustajina voitte pyytää puheenvuoroja tehdäkseenne esityksiä sopimukseen, mutta teillä ei ole neuvotteluissa virallista äänioikeutta. Muistakaa, että vapaan lehdistön edustajina ette ota yhden eturyhmän kantaa. Median edustajina pyritte kaikkien näkökulmien huomioimiseen. Oman ammattinne harjoittaminen vaikuttaa kuitenkin mielipiteisiinne. Ratkaisu ilmastomuutokseen ei mielestänne löydy liikenteen rajoittamisesta, koska työnne vaatii paljon matkustamista. Olette kuitenkin halukkaita maksamaan liikkumisesta enemmän esimerkiksi päästökompensaatioiden muodossa.

Puheenjohtaja osoittaa neuvotteluissa teille kaksi kertaa virallisen puheenvuoron.

ENSIMMÄINEN PUHEENVUORO

Ensimmäinen puheenvuoro tulee neuvottelutauon jälkeen. Silloin teidän tulee lausua ääneen seuraava puhe, joka raportoi neuvotteluja koskevia mielenosoituksia.

Arvoisat neuvottelijat,

Median edustajina muistutamme teitä, että ilmas-

tonmuutos on aikamme suurin haaste. Välitämme tietoonne, että tälläkin hetkellä näiden neuvotteluiden ulkopuolella ihmisjoukot osoittavat mieltään tämän tärkeän sopimuksen vuoksi. Haluamme nyt jakaa kanssanne mielenosoittajien vaatimukset.

Ensimmäiseksi mielenosoittajat vaativat, että sopimukseen kirjataan Suomen lisäävän kehittyvien maiden ilmastorahoitusta. Kehittyvien maiden vähäosaiset kärsivät eniten ilmastomuutoksen seurauksista, kuten kuivuudesta, tulvista ja luonnonkatastrofeista. Ilmastorahoitus auttaa köyhien maiden ihmisiä selviämään ilmastomuutoksen vaikutuksista.

Toiseksi mielenosoittajat vaativat, että ruokamme tuotetaan jatkossa entistä ilmastoystävällisemmin. He esittävät sopimukseen Suomen lihatuotantannon vähentämistä. He esittävät myös kotimaisten palkkasvien viljelyn lisäämistä.

Kolmanneksi mielenosoittajat vaativat teitä huomioimaan Suomen luonnonvarojen mahdollisuudet toimia merkittävänä hiiltä sitovina hiilinieluinä. Mielenosoittajat haluavat sopimukseen hakkuiden vähennyksiä, turpeennoston vähennyksiä, luonnon-suojelualueiden kasvattamista ja ojitettujen soiden ennallistamista luonnontilaisiksi.

Tauolla voitte halutessanne myös haastatella muita delegaatioita. Voitte kertoa haastatteluita pyytämällä puheenvuoroa tauon jälkeen tai kertoa niistä osana loppupuhetta.

TOINEN PUHEENVUORO

Toinen medialle osoitettavista puheenvuoroista tulee aivan neuvottelujen loppuun. Tämä puheenvuoro teidän tulee itse keksiä nojaten neuvottelujen aikana tekemiinne muistiinpanoihin. Median loppupuheenvuoron tarkoituksena on raportoida neuvotteluiden tärkeimpiä vaiheita ja lopputuloksia. Loppupuheenvuoroon teillä on aikaa enintään viisi minuuttia.

Miksi ilmastosta pitää neuvotella?

Ilmastoneuvotteluissa maailman maat neuvottelevat kansainvälisistä ilmastositomuksista ja niiden toimeenpanosta. Perusajatus on yksinkertainen: toimijat eri maista sitoutuvat tekemään yhdessä töitä ilmastomuutoksen hillitsemiseksi, siihen sopeutumiseksi ja varautumiseksi monilla eri keinoilla.

Yle Uutiset 3.12.2018

Tehtävä 1.

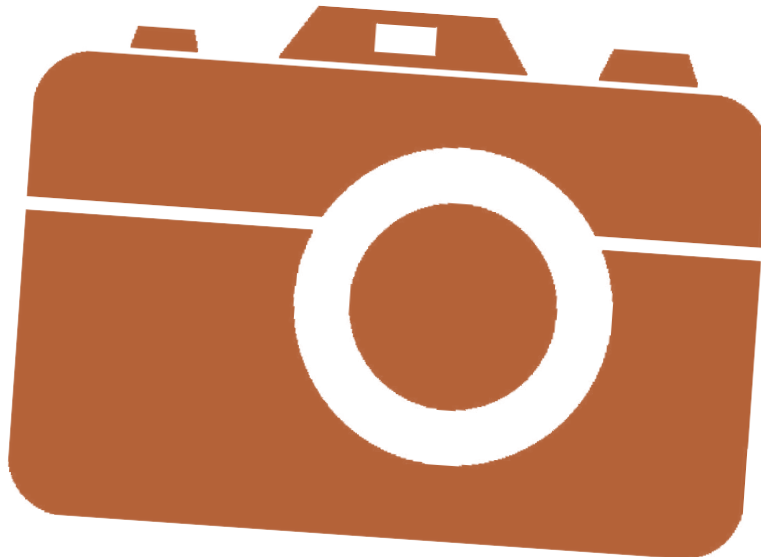
Sopikaa nyt kuka pitää ensimmäisen puheenvuoron ja kuka pitää loppupuheenvuoron. Sopikaa myös millä tavoin keräätte muistiinpanoja neuvottelujen aikana.

Tehtävä 2.

Lukekaa Sitran sivuilta erilaisia fiksua ilmasto- ja ympäristötekoja. Poimikaa sivuilta joku ilmastonmuutosta torjuva teko, ja kirjoittakaa se ylös. Tehkää valitsemastanne teosta esitys sopimukseen neuvotteluissa. #100fiksuatekoa

<https://www.sitra.fi/hankkeet/100-fiksua-arjen-tekoa/#100-fiksua-tekoa>

Tehtävä 3.

Millaisilla toimenpiteillä ilmastonmuutosta tulisi teidän delegaationne mielestä torjua?

Millaisiin ilmastonmuutosta torjuviin toimenpiteisiin teidän delegaationne ei suostu?

MAATALOUDEN EDUSTAJAT

Teidän delegaationne edustaa **Suomen maatalousalaa**. Sukunne on työskennellyt maataloudessa 50-luvulta saakka. Suhtaudutte intohimoisesti suomalaiseen ruoantuotantoon. Tarvittaessa ajatte vaikka traktorilla Helsinkiin osoittamaan mieltä. Maataloustuottajan työ on vaativaa ja raskasta. Tuotteista maksetaan nykyisin yhä huonommin. Useat lähipiirissänne olevat ihmiset ovat väsyneet elinkeinonsa harjoittamisen vaikeuksiin tai lopettaneet tuotannon. Ratkaisu ilmastonmuutokseen ei mielestänne löydy metsätalouden rajoittamisesta, koska merkittävä osa toimeentulostanne nojaa yksityismetsienne metsätalouden tuloihin. Olette metsätalouden delegaation kavereita, ja pyritte kannattamaan heidän tekemiään esityksiä. Olette halukkaita ostamaan tilallenne uusiutuvaa energiaa ja sijoittamaan energiatehokkaisiin laitteisiin.

Maataloustuottajien edustajina teille on tärkeää, että:

- Ruoantuotanto säilyy Suomen maaseudulla
- Ihmisillä on oikeus kuluttaa liha- ja maitotuotteita
- Lannan hyödyntämistä energiantuotannossa lisätään
- Metsätalouden harjoittamista ei rajoiteta
- Yksityisautoilua ei rajoiteta
- Suomalaista lähiruokaa arvostetaan

Tehtävä 1.

Katsokaa video. Millaisia energiaa säästäviä ratkaisuja on toteutettu Suomen Paolopurossa?

<https://www.youtube.com/watch?v=jC6BATpoxAM&feature=youtu.be>

Tehtävä 2.

Katsokaa video. Miksi maataloustuottaja Antero Kaappan mielestä suomalainen naudanliha on ympäristötieto?

https://www.youtube.com/watch?v=aINcA5yui_k

Tehtävä 3.

Millaisilla toimenpiteillä ilmastonmuutosta tulisi teidän delegaationne mielestä torjua?

Millaisiin ilmastonmuutosta torjuviin toimenpiteisiin teidän delegaationne ei suostu?

METSÄTALouden EDUSTAJAT

Teidän delegaationne edustaa **Suomen metsäteollisuutta**. Teette työtä puukaupan ja puuteollisuuden parissa. Perheenne omistavat yksityismetsiä, joita hoidetaan kannattavasti avohakkuilla. Ette kannata metsien suojelua, koska metsätalous ei mielestänne vahingoita liikaa metsäluontoa. Ratkaisu ilmastonmuutokseen ei mielestänne löydy metsätalouden rajoittamisesta, koska uusien taimien istuttaminen ylläpitää metsien kasvua ja hiilinieluja. Mielestänne on perusteltua kasvattaa hakkuita. Olette halukkaita ostamaan ilmastoystävällistä energiaa ja tehostamaan metsäteollisuuden energiankulutusta. Teette paljon yhteistyötä maatalousalan delegaation jäsenten kanssa, joten pyritte kannattamaan heidän esityksiään.

Metsäteollisuuden edustajina teille on tärkeää, että:

- Metsien hakkuita jatketaan ja lisätään
- Metsätalous on jatkossakin Suomessa merkittävä työllistäjä
- Suomessa suositaan puurakentamista ja puuta raaka-aineena
- Fossiilisia polttoaineita korvataan puuperäisellä bioenergialla
- Metsäteollisuus tuottaa jatkossakin paperi-, sellu- ja puutuotteita
- Metsäteollisuus tuottaa muovia ja puuvillaa korvaavia materiaaleja

Tehtävä 1.

Katsokaa video. VPM:n mukaan metsätalous korvaa öljypohjaisia materiaaleja. Miksi metsätalous ei ole VPM:n mukaan vahingollista?

<https://www.youtube.com/watch?v=ePzrvYKdAw>

Tehtävä 2.

Millaisilla toimenpiteillä ilmastonmuutosta tulisi teidän delegaationne mielestä torjua?

Millaisiin ilmastonmuutosta torjuviin toimenpiteisiin teidän delegaationne ei suostu?

ENERGIATEOLLISUUDEN EDUSTAJAT

Teidän delegaationne edustaa **Suomen energiateollisuuden eri aloja**. Teille on yhteistä se, että haluatte tuottaa sähköä ja lämpöä suomalaisille kodeille ja yrityksille kannattavaan hintaan. Olette ylpeitä alastanne. Delegaationne voi olla erimielinen, sillä uusiutuvan energian tai vanhemman fossiilisen energiatuotannon tavoitteet voivat olla ristiriitaisia. Fossiilisten polttoaineiden edustajat ovat huolissaan oman toimeentulonsa jatkumisesta. Uusiutuvan energian edustajilla on kasvavat markkinat, mutta he ovat huolissaan siitä, pystyvätkö he tuottamaan niin paljon uusiutuvaa energiaa kuin kysyntää olisi. Kannatatte energiatehokkaampia laitteita ja siirtymistä sähköautoihin. Kannatatte metsäteollisuuden delegaation esityksiä, koska mielestänne metsätalouden sivutuotteilla tuotettu energia on kestävä, eikä vaaranna metsien hiilinielua.

Energiateollisuuden edustajina teille on tärkeää, että:

- Energia-alan teknologiaa kehitetään ilmastoystävällisemmäksi
- Valtio rahoittaa alan kehittämistä energiatuilla
- Teillä on oikeus periä energian käyttäjiltä riittäviä maksuja liiketoimintanne kasvattamiseksi
- Öljyn polttoa voidaan vähentää liikenteessä ja pienlämmityksessä
- Yhä useammin käytetään sähköautoja, kaukolämpöä ja sähkölämmitystä

Tehtävä 1.

Katsokaa video. Poimikaa videolta ainakin kolme erilaista energiaratkaisua.

<https://www.youtube.com/watch?v=UT-NaDgnzSvo>

Tehtävä 2.

Millaisilla toimenpiteillä ilmastonmuutosta tulisi teidän delegaationne mielestä torjua?

Millaisiin ilmastonmuutosta torjuviin toimenpiteisiin teidän delegaationne ei suostu?

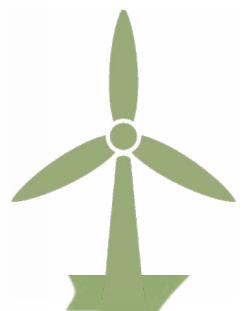
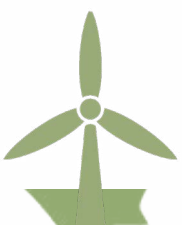
Kivihiilen, turpeen, maakaasun ja öljyn polttamisen sijaan Suomen kaupungeissa koteja lämmitetään tulevaisuudessa yhä enemmän esimerkiksi hukkalämmön ja sähköllä toimivien isojen lämpöpumppulaitosten avulla.

Myös rakennusten energiatehokkuus paranee, jolloin lämmitystarve pienenee.

Leskelän mukaan jäljelle jäävä lämmön kysyntä voidaan kattaa polttamalla lämpöä tuottavissa laitoksissa metsäteollisuuden jätteitä ja tähteitä, kuten metsähaketta.

Myös sähkön tuotanto puhdistuu nopeasti hiilidioksidipäästöistä, kun Suomeen valmistuu uutta tuuli- ja aurinkovoimaa.

Energiateollisuus ry:n toimitusjohtaja Jukka Leskelä
Yle Uutiset 7.12.2018

ALUE- JA LIIKENNESUUNNITTELUN EDUSTAJAT

Teidän delegaationne edustaa **Suomen alue- ja liikennesuunnittelua**. Haluatte huomioida ilmastonmuutoksen vaikutukset ja torjunnan, kun suunnittelette Suomen tieverkostoa ja maankäyttöä. Työnne on haastavaa, koska teidän on huomioitava tämänhetkisten vaatimusten lisäksi mahdolliset yhteiskunnan muutokset pitkälläkin tulevaisuudessa. Kannatatte yksityisautoilun rajoittamista ja yhteisautoilun sekä julkisen liikenteen tukemista. Kannatatte myös suojelualueiden perustamista hiilinielujen lisäämiseksi.

Alue- ja liikennesuunnittelun edustajina teille on tärkeää, että:

- Valtio ja kunnat antavat alue- ja liikennesuunnittelulle riittäviä resursseja, että työ voidaan tehdä perusteellisesti
- Tekemänne päätökset ovat yhteiskunnan tulevaisuuden eri mahdollisuuksien kannalta parhaita
- Olemassaolevaa yhteiskuntarakennetta (teitä, julkista liikennettä, asumisalueita) vahvistetaan uuden haja-asutuksen perustamisen sijaan
- Ilmasto- ja ympäristötekijät otetaan huomioon, kun päätöksiä tehdään liikenteeseen, asumiseen ja luonnonvarojen käyttöön liittyen

Liikenteen päästöt Suomessa

- liikenne aiheuttaa viidesosan Suomen päästöistä
- liikenteen sisällä isoin ilmastonpilaaja on tieliikenne, joka tuottaa 93 % sektorin päästöistä
- päästöt pitää poistaa ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi
- Pariisin ilmastositomuksessa maailman maat ovat sopineet, että maapallon keskilämpötilan nousu rajataan selvästi alle kahteen asteeseen esiteolliseen aikaan verrattuna

Lähde: Liikenne- ja viestintäministeriö

Yle Uutiset 12.12.2018

Tehtävä 1.

Katsokaa video. Tutkija Paula Kivimaa kertoo, että ilmastonmuutos on muutosvoima, joka synnyttää uusia teknologioita ja palveluita. Miksi Paulan mukaan sähköautojen tai biopolttoaineiden lisääntynyt käyttö ei kuitenkaan vielä näy päästöjen vähentymisenä?
<https://www.youtube.com/watch?v=sXP8gNJZbFk>

Tehtävä 2.

Millaisilla toimenpiteillä ilmastonmuutosta tulisi teidän delegaationne mielestä torjua?

Millaisiin ilmastonmuutosta torjuviin toimenpiteisiin teidän delegaationne ei suostu?

AUTOTEOLLISUUDEN EDUSTAJAT

Teidän delegaationne edustaa **Suomen autoteollisuutta**. Olette intohimoisia autoihmisiä. Autoilu, moottoriurheilu ja moottoripyöräily ovat tärkeä osa elämäänne. Koette autoilun sekä välttämättömyytenä harvaan asutussa Suomessa, että yksilön oikeutena nauttia elämästä. Vastustatte kaikkia toimenpiteitä, jotka rajoittavat yksilön oikeutta ja mahdollisuuksia yksityisautoiluun. Ratkaisu ilmastonmuutokseen ei mielestänne löydy liikenteen rajoittamisesta. Olette kuitenkin halukkaita vähentämään autoilun päästöjä teknologian kehittämisen kautta. Olette myös kiinnostuneita kiertotalouden mahdollisuuksista autojen osien kierrätyksessä ja valmistamisessa.

Suomen autoteollisuuden edustajina teille on tärkeää, että:

- Ilmastonmuutoksen torjuminen ei rajoita yksilön oikeutta yksityisautoiluun
- Moottoriurheilua ei rajoiteta
- Valtio tukee autoilun päästöjen vähentämistä
- Yksityisautoilu on jatkossakin edullista (vastustatte mm. tiemaksuja ja yksityisautoilun ilmastokorvauksia)
- Polttoainetta on jatkossakin saatavilla huoltoasemaverkostosta

Tehtävä 1.

Lukekaa uutinen koskien Ruotsin päätöstä kieltää bensa- ja diesel-autot vuoteen 2030 mennessä. Millaisia vaikutuksia tällä päätöksellä voi olla Suomen autoteollisuudelle?

<https://yle.fi/uutiset/3-10615256>

Tehtävä 2.

Lukekaa linkistä uutinen EU:n päätöksestä asettaa tiukemmat päästöraajat uusiin autoihin. Miten autoteollisuus reagoi EU:n päätökseen?

<https://yle.fi/uutiset/3-10559979>

Tehtävä 3.

Millaisilla toimenpiteillä ilmastonmuutosta tulisi teidän delegaationne mielestä torjua?

Millaisiin ilmastonmuutosta torjuviin toimenpiteisiin teidän delegaationne ei suostu?

YK:N YMPÄRISTÖOHJELMAN EDUSTAJAT

Teidän delegaationne edustaa **YK:n ympäristöohjelmaa**. Olette paikalla seuraamassa Suomen neuvotteluita ja tuomassa niihin kansainvälistä näkökulmaa. Voitte pyytää puheenvuoroja tehdäkseenne esityksiä sopimukseen, mutta teillä ei ole neuvotteluissa virallista äänioikeutta. Puheenjohtaja saattaa pyytää teiltä kommenttia silloin, kun käsiteltävä asia vaatii kansainvälisen näkökulman huomioimista. Muistakaa, että YK:n edustajina pyritte kaikkien näkökulmien huomioimiseen. Ratkaisu ilmastonmuutokseen ei mielestänne löydy yhdestä toimenpiteestä tai yhdestä yhteiskunnan sektorilta.

YK:n ympäristöohjelman edustajina teille on tärkeää, että:

- Päästöjä vähennetään liikenteestä, energiankäytöstä, metsäteollisuudesta ja maataloudesta
- Suomi tukee kehittyvien maiden ilmastotyötä ilmastorahoituksella
- Ilmastonmuutoksen torjuminen ei loukkaa ihmisoikeuksia
- Suomi ottaa kansainvälisesti merkittävän roolin ilmastonmuutoksen torjunnan edelläkävijänä

ALOITUSPUHEENVUORO

Puheenjohtaja osoittaa teidän delegaatiollenne aloituspuheenvuoron heti neuvotteluiden alussa. Aloituspuheenvuoro on kirjoitettu teille alle valmiiksi. Voitte lukea sen sellaisenaan, tai halutessanne tehdä siihen muutoksia.

YK:n ympäristöohjelman delegaation aloituspuheenvuoro:

Arvoisat neuvottelijat,

Ilmastonmuutos on koko maailmaa koskettava uhka. Olemme kokoontuneet tänne päättämään siitä, miten saavutamme Pariisin ilmastopöytäkirjassa sovitut ilmastotavoitteet. Maapallon lämpötila tulee nousemaan joka tapauksessa, mutta nyt meidän on päätettävä toimenpiteistä, joilla Pariisin sopimuksessa sovitun mukaisesti estämme lämpötilaa nousemasta enempää kuin kaksi astetta.

Muutos kohtelee maailman eri paikkoja eri tavoin. Pohjoisessa sijaitsevaa Suomea ilmastonmuutos ei koettele yhtä rajusti kuin muita alueita, mutta Suomen on kannettava vastuunsa globaalista ongelmasta. Kuivuus, tulvat ja niistä seuraavat konfliktit aiheuttavat ilmastopakolaisuutta, jolla on seurauksia myös Suomelle. Ilmastonmuutoksen torjuminen edistää maailmanrauhaa.

Me Yhdistyneiden kansakuntien edustajat toivomme, että Suomi kantaa oman vastuunsa ilmastosta solmimalla vaikuttavan ilmastopöytäkirjan.

Kiitos puheenvuorosta, puheenjohtaja. Aloittakaamme nyt neuvottelut.

Tehtävä 1. Sopikaa kuka delegaatiostanne pitää avauspuheenvuoron.

Tehtävä 2.

Selvittäkää itsellenne mitä ilmastorahoitus tarkoittaa? Lukekaa ilmastorahoituksesta suomalaisten kehitysjärjestöjen kattojärjestön Fingo ry:n verkkosivuilta:

<https://www.fingo.fi/vaikuttaminen/ilmastonmuutos/ilmastorahoitus>

Tehtävä 3.

Ilmastonmuutoksen seuraukset vaikuttavat niin, että kaikilla maailman ihmisillä ei ole ruokaa, suojaa tai toimeentuloa.

Ilmastonmuutos on myös ihmisoikeuskysymys. Selvittäkää, mitä ilmasto-oikeudenmukaisuus tarkoittaa:

<http://openilmasto-opas.fi/yhteiskuntaoppi/#ilmastonmuutos-on-ihmisoikeuskysymys>

Tehtävä 4.

Millaisilla toimenpiteillä ilmastonmuutosta tulisi teidän delegaationne mielestä torjua?

Millaisiin ilmastonmuutosta torjuviin toimenpiteisiin teidän delegaationne ei suostu?

Maailman maiden poliitikot ja virkamiehet käyvät ilmastoneuvotteluissa vuosi vuodelta taistelua, joka voi pahimmillaan näyttää omien etujen puolustamiselta ja kädenväännöltä pieniltä tuntuvista yksityiskohdista. Samaan aikaan hiilidioksidin määrä ilmakehässä kasvaa hälyttävästi ja ilmastonmuutos näkyy jo luonnossa ja ihmisten arjessa. Kuilu ilmastotavoitteiden ja toimien välillä on suurempi kuin koskaan aiemmin.

Yle Uutiset 3.12.2018

YMPÄRISTÖJÄRJESTÖN EDUSTAJAT

Teidän delegaationne edustaa **suomalaista ympäristöjärjestöä**. Olette paikalla seuraamassa neuvotteluita. Voitte pyytää puheenvuoroja tehdäksenne esityksiä sopimukseen, mutta teillä ei ole neuvotteluissa virallista äänioikeutta. Koette tehtäväksenne puolustaa Suomen monimuotoisen luonnon säilymistä. Valtion tulee mielestänne vahtia eri teollisuusalojen toimintaa ja rangaista ympäristölle haitallisista toimista. Ratkaisu ilmastomuutokseen ei mielestänne löydy metsätaloudesta. Kannatatte kaikkia päästövähennystoimenpiteitä.

Suomalaisen ympäristöjärjestön edustajina teille on tärkeää, että:

- Hiilinieluja kasvatetaan edistämällä metsien ja soiden suojelua
- Metsätaloudessa siirrytään avohakkuista poiminta- ja pienaukkohakkuisiin
- Ihmisten luontosuhdetta vahvistetaan luonnonsuojelualueita ja taajamien viheralueita perustamalla
- Julkista liikennettä vahvistetaan
- Yksityisautoilua rajoitetaan
- Energia tuotetaan uusiutuvin luonnonvaroin
- Luovutaan turpeen poltosta vuoteen 2025 mennessä
- Luovutaan fossiilisesta energiantuotannosta eli hiilestä, maakaasusta ja öljystä
- Maataloudessa vähennetään liha- ja maitotiloja
- Maataloudessa lisätään palkokasvien viljelyä
- Ihmisiä kannustetaan kasvisruokavalioon
- Neuvottelijat tiedostavat suomalaisen kulutuskeskeisen ja korkeatasoisen elämäntavan olevan avainasemassa päästöjen vähentämisessä

Tehtävä 1.

Katsokaa video. Miksi Suomen Luonnonsuojeluliiton mielestä Suomen metsien hakkuita pitäisi rajoittaa?

<https://youtu.be/rvtqAIIKl4s>

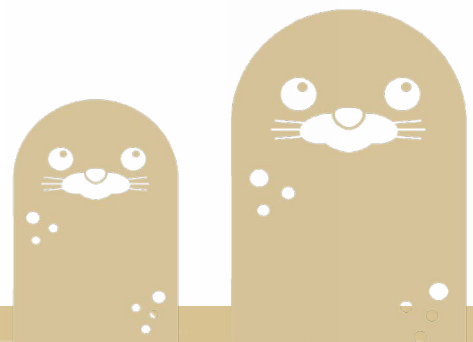

Tehtävä 2.

Lukekaa oheiset uutisotteet. Käyttäkää niitä hyväksi, kun vastaatte alla oleviin kysymyksiin.

Millaisilla toimenpiteillä ilmastomuutosta tulisi teidän delegaationne mielestä torjua?

Millaisiin ilmastomuutosta torjuviin toimenpiteisiin teidän delegaationne ei suostu?

Vuonna 2015 Pariisissa sovittiin, että ilmaston lämpeneminen pyritään yhteistuumiin pitämään alle kahdessa asteessa. Nyt käytössä olevan tiedon mukaan kahden asteen lämpeneminen onkin paljon vaarallisempaa kuin mitä vielä kolme vuotta sitten Pariisin kokouksessa luultiin. [Lokakuussa julkaistu IPCC:n raportti](#) rajaa turvallisiksi lämpenemiseksi alle 1,5 asteen keskimääräisen lämpenemisen maapallolla. Jos keskilämpötila kohoaa enemmän, riskit ja vahingot nousevat paljon isommiksi. Nyt lämpötila on noussut jo yhden asteen. Nyt siis 1,5 astetta on uusi 2 astetta.

Yle Uutiset 3.12.2018

Suomen hallitus on ilmoittanut olevansa tyytyväinen päätökseen, koska se haluaa lisätä hakkuita nykytasosta merkittävästi.

Bruun sanoo, että jos hakkuita lisätään ja ajatellaan, että vuosikymmenien päästä sama hiili sitoutuu metsiin uudelleen, tällöin kiihdytetään ilmastonmuutosta.

– Ilmastotutkijoiden viesti on, että tämä ei ole linjassa Pariisin ilmastopimuksen toteuttamisen kanssa. Tarvitaan fossiilisista polttoaineista luopumista ja hiilinielujen kasvattamista, Bruun toteaa.

Suomen Luonnonsuojeluliiton suojeluasiantuntija Otto Bruun kommentoi sitä, että EU:n mukaan Suomi saa lisätä metsien hakkuita
Yle Uutiset 13.9.2017

Ruuantuotannon päästöjä on vaikea vähentää. Helpoin keino olisi se, että söisimme huomattavasti paljon vähemmän lihaa ja sen sijaan kasvisruokaa.

– Melkein mikä tahansa kasvisruokaraaka-aine on vähintään puolet tehokkaampaa ilmaston kannalta kuin lihatuotteet. Lihatuotteiden ilmastovaikutukset voivat olla jopa kymmenkertaiset kasvisruokaan verrattuna, Nikula sanoo.

WWF:n ohjelmapäällikkö Jussi Nikula kommentoi Pariisin sopimuksen toteuttamista
Yle Uutiset 4.11.2016

Liikenne aiheuttaa 23 prosenttia globaaleista kasvihuonekaasupäästöistä. Autoilu on päästölähteistä merkittävin. Esimerkiksi [Saksassa ollaankin jo kieltämässä polttomoottoriajoneuvoja](#). Suomessakin öljyn kulutus pyritään puolittamaan.

– Sähköautoilu on vähän niin kuin pakollinen ratkaisu silloin, kun julkinen tai kevyt liikenne ei ole mahdollista, sanoo WWF:n ohjelmapäällikkö Jussi Nikula.

Biopolttoaineille Nikula ei näe laajoja markkinoita tulevaisuudessa.

– Niillä on oma roolinsa, mutta maapallolla ei ole riittävästi metsää tai peltobiomassoja, jotta voisimme siirtyä fossiilisista polttoaineista biopolttoaineisiin. Ne pitää varata tietyille sektoreille, joita on vaikeampi sähköistää, esimerkiksi lentoliikenne, Nikula sanoo.

Yle Uutiset 4.11.2016

AUTOEOLLISSUS

METSÄEOLLISSUS

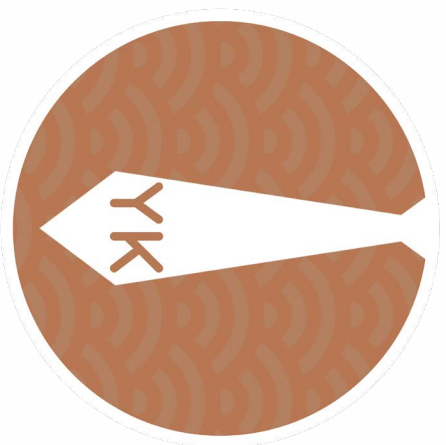
ENERGIATIEOLLISUUS

YMPÄRISTÖJÄRJESTÖ

ALUE- JA LIIKENNE-
SUUNNITTELU

YHDISTYNEET
KANSAKUNNAT

Toimitajat, MEDIA

MAATALOUS

Liite 4. Kannanottokortit

KANNANOTTO

Aluesuunnittelu ja rakentaminen

”Tutkimusten mukaan ihmiset voivat paremmin, kun heidän lähiympäristössään on viheralueita.”

Alue- ja liikennesuunnittelun edustajat

KANNANOTTO

Aluesuunnittelu ja rakentaminen

”Suomi ei voi rajoittaa autoilua, koska meillä on niin pitkät etäisyydet. Ei ole järkevää lisätä kevyen liikenteen väyliä, samalla rahalla tulisi tuottaa turvallisia teitä autoilulle.”

Autoteollisuuden edustajat

KANNANOTTO

Aluesuunnittelu ja rakentaminen

”Emme kannata yhteiskuntarakenteen tiivistämistä. Ihmisillä tulee olla oikeus valita asuinpaikkansa. Me harjoitamme elinkeinoamme maaseudulla.”

Maatalouden edustajat

KANNANOTTO

Aluesuunnittelu ja rakentaminen

”Kannatamme uusien rakennusmateriaalien käyttöä.”

Median edustajat

KANNANOTTO

Aluesuunnittelu ja rakentaminen

”Ihmisten tulisi mielestämme asua tiiviisti taajamissa, jolloin energiaa ja polttoaineita kuluu vähemmän.”

Ympäristöjärjestön edustajat

KANNANOTTO

Aluesuunnittelu ja rakentaminen

KANNANOTTO

Aluesuunnittelu ja rakentaminen

KANNANOTTO

Aluesuunnittelu ja rakentaminen

KANNANOTTO

Aluesuunnittelu ja rakentaminen

”Voimme vaikuttaa ihmisten liikkumisen tarpeeseen ja tapoihin hyvällä suunnittelulla. Kevyen liikenteen ja pyöräilyn reittejä parantamalla säästämme sekä rahaa että ilmasto.”

Alue- ja liikennesuunnittelun edustajat

KANNANOTTO

Energia

”Emme kannata öljyn käytöstä luopumista, koska sitä tarvitaan polttoaineissa. Harvaan asutussa Suomessa jokaisella aikuisella pitää voida olla oma auto. Ei ole realistista olettaa, että kaikilla olisi varaa sähköautoon.”

Autoteollisuuden edustajat

KANNANOTTO

Energia

”Pelkkä aurinko- tai tuulienergia eivät yksin riitä tuottamaan energiaa Suomen talven tarpeisiin.”

Energiateollisuuden edustajat

KANNANOTTO

Energia

”Emme suostu siirtymään sähkötraktoreihin ilmaiseksi. Tarvitsemme tukea kaluston uusimiseen ja korjaamiseen. Kestävätkö sähkötraktorien akut Suomen talvea?”

Maatalouden edustajat

KANNANOTTO

Energia

”Emme kannata öljyn käytön lopettamista kokonaan. Öljyä tarvitaan yhä teollisuudessa, lämmityksessä ja energiantuotannossa. Mielestämme vielä ei ole mahdollista siirtyä kokonaan öljyttömään yhteiskuntaan.”

Energiateollisuuden edustajat

KANNANOTTO

Energia

”Hiilivoimaloiden tuottamaa energiaa ei voi realistisesti heti korvata uusiutuvilla energialähteillä.”

Energiateollisuuden edustajat

KANNANOTTO

Energia

”Emme suostu luopumaan kokonaan mistään yksittäisestä energiantuotantotavasta.”

Energiateollisuuden edustajat

KANNANOTTO

Energia

”Maataloudessa olemme valmiita siirtymään energiatehokkaampiin laitteisiin.”

Maatalouden edustajat

KANNANOTTO

Energia

”Turpeen nostoa voi aivan hyvillä mielin jatkaa. Kyllä tässä maassa suota riittää!”

Metsäteollisuuden edustajat

KANNANOTTO

Energia

”Emme ole valmiita luopumaan öljyn käytöstä kaikessa toiminnassamme. Tarvitsemme ainakin polttoainetta liikkuaksemme maaseudulla.”

Maatalouden edustajat

KANNANOTTO

Energia

”Kannatamme uuden energiatehokkaan teknologian kehittämistä. Haluamme hyödyntää uusinta teknologiaa toimittajatyössämme.”

Median edustajat

KANNANOTTO

Energia

”Kannatamme hakkuujätteiden, kasvituotteiden ja lannan käyttämistä energian ja lämmön tuotannossa.”

Metsäteollisuuden edustajat

KANNANOTTO

Energia

”Meidän täytyy siirtyä saastuttavista fossiilisista polttoaineista uusiutuvaan energiaan, jos todella haluamme suojella ilmastoa.”

Ympäristöjärjestön edustajat

KANNANOTTO

Energia

”Turpeen käyttö energian tuotannossa ei ole kestävä. Nostamalla turvetta soista tuhoamme luontomme monimuotoisuutta ja hiilinieluja. Energiahyödyt eivät riitä korvaamaan isoa menetystä ilmastolle ja suoekosysteemille.”

Ympäristöjärjestön edustajat

KANNANOTTO

Energia

KANNANOTTO

Energia

KANNANOTTO

Energia

KANNANOTTO

Kansainvälinen vastuu

”Emme kannata kehittyvien maiden maataloustuottajien tukemista. Raha on pois suomalaisesta ruoantuotannosta.”

Maatalouden edustajat

KANNANOTTO

Kansainvälinen vastuu

”Ilmastonmuutoksen kiihtyminen tarkoittaa suurta määrää pakolaisia. Meidän mielestämme Suomen täytyy oman etunsa vuoksi tukea kehittyvien maiden ihmisiä ilmastonmuutoksen haasteiden edessä.”

Median edustajat

KANNANOTTO

Kansainvälinen vastuu

”Suomella on vauraana maana velvollisuus kantaa vastuunsa lisäämällä ilmatorahoitusta köyhempien maiden tukemiseksi ilmastonmuutoksen haasteiden edessä. Monet ihmiset kohtaavat päivittäin esimerkiksi kuivuutta, kuumuutta, tulvia ja luonnonkatastrofeja.”

YK:n ympäristöohjelman edustajat

KANNANOTTO

Kansainvälinen vastuu

”Muistutamme, että on monille suomalaisille teollisuuden aloille kansainvälisen kaupan kannalta epäedullista, jos Suomi ei maana kanna kansainvälistä vastuutaan.”

YK:n ympäristöohjelman edustajat

KANNANOTTO

Kansainvälinen vastuu

”Emme kannata suomalaisen ruoan viemistä kehittyviin maihin, koska se ei tue paikallisten toimeentuloa eikä ole hyvä ratkaisu pitkällä aikavälillä.”

Ympäristöjärjestön edustajat

KANNANOTTO

Kansainvälinen vastuu

KANNANOTTO

Kansainvälinen vastuu

KANNANOTTO

Kansainvälinen vastuu

KANNANOTTO

Liikenne

”Ilmastoystävällinen liikennesuunnittelu perustuu joukkoliikenteeseen ja kevyen liikenteen väyliin. Meidän täytyy vähentää yksityisautoilua.”

Alue- ja liikennesuunnittelun edustajat

KANNANOTTO

Liikenne

”Ilmastokorvausten maksaminen yksityisautoilusta on suoraan pois kaikkein köyhimpien pussista! Jos ihmisillä ei ole varaa kulkea autolla, se vaikuttaa työllisyyteen, toimeentuloon ja maaseudun elinvoimaisuuteen.”

Autoteollisuuden edustajat

KANNANOTTO

Liikenne

”Suomessa täytyy säilyä oikeus yksityisautoilla niin paljon kuin kukin haluaa.”

Maatalouden edustajat

KANNANOTTO

Liikenne

”Me emme kannata liikennevälineiden kuten, autojen tai lentoliikenteen, käytön rajoittamista. Ihmisillä täytyy olla oikeus valita millä keinoilla liikkuu työelämässä ja vapaa-ajalla.”

Median edustajat

KANNANOTTO

Liikenne

”Vaikka lentomatrustaminen on yksi merkittävistä hiilidioksidipäästöjen lähteistä, ei ole realistista kieltää lentomatrustamista kokonaan. Maailmankauppa ja kansainväliset suhteet nojaavat tapaamisiin, joita on vaikea toteuttaa ilman toimivaa lentoliikennettä.”

YK:n ympäristöohjelman edustajat

KANNANOTTO

Liikenne

”Kansainvälisiä ja henkilökohtaisia suhteita ei tarvitse hoitaa matrustamalla. Nykyisin yhteyttä voi pitää myös teknologian välityksellä.”

Ympäristöjärjestön edustajat

KANNANOTTO

Liikenne

KANNANOTTO

Liikenne

KANNANOTTO

Liikenne

KANNANOTTO

Maa- ja metsätalous

"Haluamme pitää metsien hakkuumäärät nykyisellään. Metsätalouden hakkuujätteet ovat hyvää materiaalia energiateollisuudessa."

Energiateollisuuden edustajat

KANNANOTTO

Maa- ja metsätalous

"Me maataloustuottajat olemme myös metsänomistajia. Saamme osan tuloistamme puukaupasta. Emme suostu hakkuiden rajoittamiseen."

Maatalouden edustajat

KANNANOTTO

Maa- ja metsätalous

"Jos suomalaista lihantuotantoa rajoitetaan, siirtyvät kuluttajat ostamaan ulkomaista lihaa. Se raha on pois Suomesta. Haluamme, että suomalaista ruoantuotantoa on myös tulevaisuudessa."

Maatalouden edustajat

KANNANOTTO

Maa- ja metsätalous

"Suomessa toimittajia työskentelee jokaisella paikkakunnalla. Emme halua, että Suomen maaseutu autioituu. Elämää ja töitä täytyy löytyä myös jatkossa maaseudulta."

Median edustajat

KANNANOTTO

Maa- ja metsätalous

"Metsäteollisuuden toimintaa ei mielestämme saa rajoittaa, että saamme jatkossakin paperituotteita käyttöömmme."

Median edustajat

KANNANOTTO

Maa- ja metsätalous

"Kyllä Suomessa metsää hakattavaksi riittää! Olemme sitä mieltä, että hakattujen metsien tilalle istutetut taimet mitätöivät hakattujen metsien hiilipäästöt."

Metsäteollisuuden edustajat

KANNANOTTO

Maa- ja metsätalous

"Ilmastonmuutoksen torjuminen ei saa rajoittaa yksilön oikeutta ravitsevaan ruokaan. Ravitseva ruoka voi kuitenkin olla kasvisruokaa."

YK:n ympäristöohjelman edustajat

KANNANOTTO

Maa- ja metsätalous

"Kannatamme hakkuiden vähentämistä Suomessa. Suomessa on harvinaisen hienoja metsiä jäljellä, joihin on sitoutunut paljon hiiltä. Metsät toimivat hiilinieluinä, eikä niitä saa loputtomasti hyödyntää."

YK:n ympäristöohjelman edustajat

KANNANOTTO

Maa- ja metsätalous

"Keski-Euroopan maat ovat varoittaneet Suomea hakkaamasta metsiään. Jopa sademetsät tuottavat tällä hetkellä enemmän hiilipäästöjä kuin hiilivarastoja, eikä Suomen metsille saa käydä samoin."

YK:n ympäristöohjelman edustajat

KANNANOTTO

Maa- ja metsätalous

"Metsän kasvamisessa kuluu useita kymmeniä vuosia. On paljon järkevämpää suojella ja hoitaa nykyisiä metsiä kuin istuttaa uusia taimia. Uudet taimet eivät toimi hiilinieluinä samalla tavalla kuin vanha metsä."

Ympäristöjärjestön edustajat

KANNANOTTO

Maa- ja metsätalous

"Yksi kilo naudanlihaa tuottaa 15 kertaa enemmän päästöjä kuin kilo kotimaisia palkokasveja."

Ympäristöjärjestön edustajat

KANNANOTTO

Maa- ja metsätalous

KANNANOTTO

Maa- ja metsätalous

KANNANOTTO

Maa- ja metsätalous

KANNANOTTO

Yksilöön kohdistuvat rajoitukset

”Kulutusta täytyy ohjata uusien autojen ostoon. Vanhat autot saastuttavat enemmän.”

Autoteollisuuden edustajat

KANNANOTTO

Yksilöön kohdistuvat rajoitukset

”Ihmisellä täytyy olla oikeus harrastaa mitä haluaa. Moottoriturheilua ei saa rajoittaa.”

Autoteollisuuden edustajat

KANNANOTTO

Yksilöön kohdistuvat rajoitukset

”Sähköverkkojen ylläpitäminen harvaan asutussa Suomessa on kallista. Mielestämme yksilöillä on kuitenkin oikeus asua missä haluavat.”

Energiateollisuuden edustajat

KANNANOTTO

Yksilöön kohdistuvat rajoitukset

”Emme kannata kasvissyöntiä. Ihminen on lihansyöjä ja tarvitsee ruokavalionsa hyvälaatuisia proteiineja. Suomalainen liha on mielestämme yhtä ympäristöystävällistä kuin Brasiliasta Suomeen lennätetty soija.”

Maatalouden edustajat

KANNANOTTO

Yksilöön kohdistuvat rajoitukset

”Metsänomistajan päätösvaltaa koskien metsäomaisuutta ei saa rajoittaa.”

Metsäteollisuuden edustajat

KANNANOTTO

Yksilöön kohdistuvat rajoitukset

”Maailman väestömäärän kasvu on vakava ongelma. Ihmisten valtava määrä luo kestämatöntä painetta maapallon luonnonvaroille ja luonnon monimuotoisuudelle. Emme kuitenkaan kannata ihmisoikeuksia loukkaavia esityksiä.”

YK:n ympäristöohjelman edustajat

KANNANOTTO

Yksilöön kohdistuvat rajoitukset

”Yksilön kuluttamista täytyy voida rajoittaa. Suomalaiset kuluttavat oman osuutensa maailman vuodeksi lasketuista luonnonvaroista keskimäärin huhtikuuhun mennessä. Tämä ei ole kestävää.”

Ympäristöjärjestön edustajat

KANNANOTTO

Yksilöön kohdistuvat rajoitukset

KANNANOTTO

Yksilöön kohdistuvat rajoitukset

KANNANOTTO

Yksilöön kohdistuvat rajoitukset

Liite 5. Esityskortit

ESITYS

Aluesuunnittelu ja rakentaminen
Laitetaan rahaa kevyen liikenteen väylien kehittämiseen. Silloin ihmiset liikkuvat autoa enemmän polkupyörällä ja jalkaisin.

Alue- ja liikennesuunnittelun edustajat

ESITYS

Aluesuunnittelu ja rakentaminen

Suositaan puurakentamista.

Metsäteollisuuden edustajat

ESITYS

Aluesuunnittelu ja rakentaminen

Lisätään viheralueita taajamissa.

Ympäristöjärjestön edustajat

ESITYS

Aluesuunnittelu ja rakentaminen

Tiivistetään asuinalueita. Silloin autolla liikkuminen vähenee.

Alue- ja liikennesuunnittelun edustajat

ESITYS

Aluesuunnittelu ja rakentaminen

ESITYS

Aluesuunnittelu ja rakentaminen

ESITYS

Aluesuunnittelu ja rakentaminen

ESITYS

Energia

Kielletään hiilivoimalat.

Ympäristöjärjestön edustajat

ESITYS

Energia

Kielletään turpeen käyttö energiantuotannossa.

Ympäristöjärjestön edustajat

ESITYS

Energia

Ohjataan ihmisiä käyttämään energiatehokkaita laitteita.

Median edustajat

ESITYS

Energia

Lisätään kasvijätteen ja lannan käyttöä lämmityksessä ja sähkön tuotannossa.

Maatalouden edustajat

ESITYS

Energia

Käytetään suurempia määriä kasvi- ja puupohjaista bensaa.

Metsäteollisuuden edustajat

ESITYS

Energia

Lisätään uusiutuvan aurinko- ja tuulienergian tuotantoa.

YK:n ympäristöohjelman edustajat

ESITYS

Energia

Kielletään öljyn käyttö.

Ympäristöjärjestön edustajat

ESITYS
Energia

ESITYS
Energia

ESITYS
Energia

Alue- ja liikennesuunnittelun edustajat

ESITYS
Kansainvälinen vastuu

Viedään suomalaista energiateknologiaa kehittyviin maihin.

Energiateollisuuden edustajat

ESITYS
Kansainvälinen vastuu

Viedään suomalaista ruokaa kehittyviin maihin.

Maatalouden edustajat

ESITYS
Kansainvälinen vastuu

Lisätään tukea kehittyvien maiden omaan ruoantuotantoon.

YK:n ympäristöohjelman edustaja

ESITYS
Kansainvälinen vastuu

ESITYS
Kansainvälinen vastuu

ESITYS
Kansainvälinen vastuu

Lisätään Suomen ilmasto-
rahoitusta. Ilmastorahoitus
tukee kehittyvien maiden
ihmisiä ilmastonmuutoksen
aiheuttamista vaikeuksista
selviämässä.

YK:n ympäristöohjelman edustajat

ESITYS
Liikenne

Rajoitetaan yksityisautoilua taajamissa.

Alue- ja liikennesuunnittelun edustajat

ESITYS
Liikenne

Tehdään julkisesta liikenteestä ilmaista sen käyttäjille.

Alue- ja liikennesuunnittelun edustajat

ESITYS
Kansainvälinen vastuu

ESITYS
Liikenne

Velvoitetaan yksityisautolla ajavat maksamaan korvausta ajamisesta suosituilla valtateillä.

Alue- ja liikennesuunnittelun edustajat

ESITYS
Liikenne

Tuetaan sähköautojen käyttöä.

Autoteollisuuden edustajat

ESITYS
Liikenne

Velvoitetaan ihmiset maksamaan ilmastokorvauksia lentomatkustamisesta ja yksityisautoilusta.

Median edustajat

ESITYS

Liikenne

Kielletään
bensiniautojen
käyttö.

Ympäristöjärjestön edustajat

ESITYS

Liikenne

Kielletään
lentoliikenne.

Ympäristöjärjestön edustajat

ESITYS

Liikenne

Tuetaan autojen
yhteisomistajuutta.

Alue- ja liikennesuunnittelun edustajat

ESITYS

Liikenne

ESITYS

Liikenne

ESITYS

Liikenne

ESITYS

Maa- ja metsätalous

Tuetaan
metsäteollisuuden
keksintöjä muovin
korvaamiseksi.

Metsäteollisuuden edustajat

ESITYS

Maa- ja metsätalous

Istutetaan puiden
taimia joutomaille ja
pelloille.

Metsäteollisuuden edustajat

ESITYS

Maa- ja metsätalous

Vaihdetaan
sähkötraktoreihin
maataloustöissä.

Autoteollisuuden edustajat

ESITYS

Maa- ja metsätalous

Suojellaan lisää
metsiä ja soita.

Ympäristöjärjestön edustajat

ESITYS

Maa- ja metsätalous

Rajoitetaan
suomalaista
lihantuotantoa.

Ympäristöjärjestön edustajat

ESITYS

Maa- ja metsätalous

Rajoitetaan
metsähakkuiden
määriä.

YK:n ympäristöohjelman edustajat

ESITYS

Maa- ja metsätalous

ESITYS

Maa- ja metsätalous

ESITYS

Maa- ja metsätalous

ESITYS

Yksilöön kohdistuvat rajoitukset

Rajoitetaan yksilön oikeutta päättää missä hän asuu.

Alue- ja liikennesuunnittelun edustajat

ESITYS

Yksilöön kohdistuvat rajoitukset

Asetetaan haja-asutusalueilla asuville ihmisille korkeammat energiamaksut.

Energiateollisuuden edustajat

ESITYS

Yksilöön kohdistuvat rajoitukset

Rajoitetaan yksilön lentomatkojen määrää vuoden aikana.

Median edustajat

ESITYS

Yksilöön kohdistuvat rajoitukset

Rajoitetaan yksilön oikeutta harjoittaa metsätaloutta omistamillaan metsämailla.

YK:n ympäristöohjelman edustajat

ESITYS

Yksilöön kohdistuvat rajoitukset

Ohjataan ihmisiä kuluttamaan käytettyä tavaraa.

Ympäristöjärjestön edustajat

ESITYS

Yksilöön kohdistuvat rajoitukset

Kielletään moottoriurheilu.

Ympäristöjärjestön edustajat

ESITYS

Yksilöön kohdistuvat rajoitukset

Asetetaan pakollisia kasvisruokapäiviä.

Ympäristöjärjestön edustajat

ESITYS

Yksilöön kohdistuvat rajoitukset

ESITYS

Yksilöön kohdistuvat rajoitukset

ESITYS

Yksilöön kohdistuvat rajoitukset

Liite 6. Ilmastosopimuksen pohja

Tulosta seuraavan sivun sopimuksen pohja ilmastoneuvotteluihin. Tähän puheenjohtaja voi kirjata neuvotteluisa hyväksytyjä esityksiä. Delegaatioiden edustajat voivat lopussa allekirjoittaa sopimuksen.

SUOMEN ILMASTOSOPIMUS

ENERGIA

-
-
-

ALUESUUNNITTELU JA RAKENTAMINEN

-
-
-

LIIKENNE

-
-
-

YKSILÖÖN KOHDISTUVAT RAJOITUKSET

-
-
-

MAA- JA METSÄTALOUS

-
-
-

KANSAINVÄLINEN VASTUU

-
-
-

Suomen maatalouden puolesta

Suomen autoteollisuuden puolesta

Suomen metsätalouden puolesta

Suomen ympäristöjärjestön puolesta

Suomen alue- ja liikennesuunnittelun puolesta

Suomen maatalouden puolesta YK:n ympäristö-ohjelman puolesta

Suomen alue- ja liikennesuunnittelun puolesta

Vapaan median puolesta

Liite 7. Palautelomake nuorille

Tätä palautelomaketta voi käyttää palautteen keräämiseen pidetyistä ilmastoneuvotteluista.

Muistele kaksoistunnilla pidettyjä ilmastoneuvotteluja. Anna palautetta neuvotteluista:

Mikä neuvotteluissa oli kivointa?

Mikä neuvotteluissa tuntui vaikealta?

Mitä opit neuvotteluista?

Jos saisit päättää, miten muuttaisit neuvotteluja?

Muistele kaksoistunnilla pidettyjä ilmastoneuvotteluja. Anna palautetta neuvotteluista:

Mikä neuvotteluissa oli kivointa?

Mikä neuvotteluissa tuntui vaikealta?

Mitä opit neuvotteluista?

Jos saisit päättää, miten muuttaisit neuvotteluja?

Liite 8. Ennakkotunnin diaesitys opettajalle

Tämä esitys on saatavilla ppt-tiedostona samassa sijainnissa kuin tämä ohjetiedosto.

<h2>Ilmastoneuvottelut</h2> <p>Yhteinen sopimus kahdessa tunnissa</p>	<h2>Ilmastonmuutos ja Pariisin ilmastososopimus</h2>
<h3>Mitä on ilmastonmuutos?</h3> <p>Ilmari Ilmasto (0:51)</p> <h3>Millaisia seurauksia ilmastonmuutoksella on?</h3> <p>Esim. sää, ruoantuotanto, luonnoneläinten elinehdot, rannikkoalueet, maahanmuutto, arktiset alueet, meret, talvi...</p> <h3>Miten ilmastonmuutosta voidaan hillitä?</h3> <p>Esim. energiantuotanto, teollisuus, liikenne, asuminen, maatalous, metsätalous, lainsäädäntö, tuotekehitys...</p>	<p>Ilmastonmuutosta ei voi enää täysin pysäyttää. Ilmasto väistämättä lämpenee jo aiheutettujen ilmastopäästöjen vaikuttaessa satojen vuosien ajan ilmakehässä.</p> <p>Nopeilla toimenpiteillä ilmastonmuutos voidaan rajoittaa 1,5 - 2 asteeseen. Nopeat toimenpiteet voivat vielä estää elämän ja toimeentulon kannalta katastrofaalisen ilmastonmuutoksen.</p>
<h2>Pariisin ilmastososopimus</h2> <ul style="list-style-type: none">• Pariisissa vuonna 2015 hyväksyttiin maailmanlaajuinen ilmastososopimus, joka velvoittaa myös Suomea.<ul style="list-style-type: none">◦ Sopimuksessa sovittiin ilmaston lämpenemisen pysäyttämiseksi alle kahteen asteeseen.◦ Video Pariisin sopimuksesta EUClimateAction (3:28)• Suomen hallituksella on omia ilmastotavoitteita. Niillä Suomi osallistuu kansainvälisten ilmastotavoitteiden saavuttamiseen.	<h2>Ilmastoneuvottelupeli</h2>
<h2>Seuraavalla kaksoistunnilla ilmastoneuvottelupeli</h2> <ul style="list-style-type: none">• Neuvottelujen tavoitteena on sopia Suomen ilmastososopimus.• Peliä varten teidät jaetaan rooliryhmiin eli delegaatioihin.• Kukin delegaatio edustaa taustayhteisöä ja sen tavoitteita.<ul style="list-style-type: none">◦ Esimerkiksi metsäteollisuuden delegaatio edustaa metsäalan tavoitteita ja pyrkii sopimukseen, johon kirjatut toimenpiteet ovat oman alan tavoitteiden kannalta suosiollisia.	<h2>Puheenjohtaja jakaa puheenvuorot</h2> <ul style="list-style-type: none">• Pelissä delegaatiot pyytävät puheenvuoroa viittaamalla ja tekevät esityksiä siitä, millaisia ilmastonmuutosta hillitsevistä toimenpiteistä pitäisi kirjata solmittavaan sopimukseen<ul style="list-style-type: none">◦ Esityksiä voi keksiä itse, tai lausua niitä puheenjohtajan jakamilta korteilta.◦ Muut delegaatiot kannattavat tai vastustavat yhden delegaation tekemää esitystä sopimukseen.

Tavoitteena sopimus kahdessa tunnissa

- Sopimukseen valitaan toimenpiteet, joita enemmistö äänioikeutetuista delegaatioista kannattaa.
 - Sopimukseen kirjataan kuuteen aihealueeseen liittyviä esityksiä:
1. energia, 2. liikenne, 3. maa- ja metsätalous, 4. aluesuunnittelu ja rakentaminen, 5. yksilöön kohdistuvat rajoitukset ja 6. kansainvälinen vastuu
- Solmittavan sopimuksen tavoitteena on kattaa ne toimenpiteet, joilla Suomi osallistuu ilmaston lämpenemisen pysäyttämiseen alle kahteen asteeseen (Pariisin ilmastopopimus).

Delegaatioihin jakautuminen ja rooleihin perehtyminen

Delegaatioihin jakautuminen

1. Median edustajat	6. Autoteollisuuden edustajat
2. Maatalouden edustajat	7. YK:n ympäristöohjelman edustajat
3. Metsäteollisuuden edustajat	8. Ympäristöjärjestön edustajat
4. Energiateollisuuden edustajat	
5. Alue- ja liikennesuunnittelun edustajat	

Tehtävät

- Lukekaa roolikortit. Vastatkaa roolikortilla seuraaviin kysymyksiin:
 - Millaisilla toimenpiteillä ilmastonmuutosta tulisi teidän delegaationne mielestä torjua?
 - Miettikää siis mitä haluatte neuvotteluissa esittää ilmastopopimukseen
 - Millaisiin ilmastonmuutosta torjuviin esityksiin teidän delegaationne ei suostu?

Kotitehtävä

Tervetuloa ilmastoneuvotteluihin!

Liite 9. Ilmastoneuvottelut kaksoistunnin diaesitys

Tämä esitys on saatavilla ppt-tiedostona samassa sijainnissa kuin tämä ohjetiedosto.

Tervetuloa ilmastoneuvotteluihin!

Istu oman delegaatiosi pöytään.

Osallistujien alkuinfo

Neuvottelujen tavoitteet

- **Palauta mieleesi** millaisia esityksiä delegaationne haluaa tehdä ilmastoneuvotteluissa?
 - Muistakaa, että delegaationne edustaa taustayhteisönne kantoja.
- **Neuvottelujen tavoitteena** on solmia yhteinen Suomen ilmastopimus
 - Eli sopia toimenpiteistä, joilla Suomi osallistuu ilmaston lämpenemisen pysäyttämiseen alle kahteen asteeseen (Pariisin ilmastopimus).

Neuvottelujen eteneminen

- Pyytäkää puheenvuoroa **viittaamalla**. Olkaa aktiivisia, taustayhteisönne odottaa teidän kertovan kantanne!
- Puheenjohtaja jakaa teille kortteja, joita voi käyttää omissa puheenvuoroissa.
 - Osassa korteista on valmiita esityksiä sopimukseen
 - Osassa korteista on valmiita kannanottoja, joita voitte esittää puheenvuorossa

Neuvottelujen ensimmäinen osio

Tauko

Neuvottelujen toinen osio

Onnittelut sopimuksen syntymisestä!

Allekirjoitusten taustalle:

[Ilmastokokous päättyi nyt on tekojen aika! \(WWF\)](#) (2:02)